

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, GRUODŽIO – DECEMBER 30, 2010 • Vol. CI Nr. 247

Kaina 75 c.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 12-29-10

NATO pajėgų Afganistane vadas įvertino „Aitvarą“

Vilnius, gruodžio 28 d. (Delfi.lt) – NATO tarptautinių saugumo paramos pajėgų Afganistane vadas generolas David H. Petraeus Lietuvos kariuomenės vadui generolui majorui Arvydui Pociui atsiųstame laiške dėkoja už Lietuvos specialiųjų operacijų pajėgų (SOP) karių dalyvavimą operacijoje Afganistane.

Laiške generolas rašo, kad Lietuvos SOP eskadronai „Aitvaras“ savo puolamosiomis operacijomis bei vietos karių kariniu apmokymu atnešė didelę naudą kampanijai. „Eskadronų kariai padarė man didžiulį įspūdį savo pasišventimu ir profesionalumu operacijose labai sudėtingomis kovinėmis sąlygomis“, – rašo tarptautinių pajėgų Afganistane vadas.

Laiške teigiama, kad eskadrono vado ir jo karių pastangomis buvo suorganizuota ir parengta Afganistano policijos kovinė kuopa, kuri kartu su „Aitvaro“ kariais vykdė greitus ir sėkmingus puolamuosius veiksmus prieš talibus. Per vieną iš misijų „Aitvaro“ kariai ir jų parengtas poli-

Lietuvos kariai Goro provincijos vaikams perdavė šiltas kojines, kurias numezgė labdaros akcijoje „Geros širdys – šiltos kojos“ dalyvavę Lietuvos žmonės.

Nerijaus Vito nuotr.

cijos dalinys mūšio lauke aptiko ketletą svarbių teroristų vadeivų, atsakingų už daugeli sprogdinimų Zabulo provincijoje. „Eskadrono smūgiai yra daug stipresni, nei jo dydis, ir tikrai atneša apčiuopiamą naudą Afganis-

tano kampanijoje, – rašo generolas Petraeus. – Jūs galite labai didžiulius savo specialiosiomis pajėgomis!”

SOP eskadronai „Aitvaras“ Afganistano pietuose kariauja nuo 2002-ųjų.

PERIODICALS

Lietuva, Estija ir Gruzija kritikuoja Prancūzijos sprendimą

Paryžius, gruodžio 29 d. (ELTA) – Prancūzijos apsisprendimas parduoti du „Mistral“ karo laivus susilaukė Rusijos kaimynių – Gruzijos, Estijos, Lietuvos kritikos. Šios šalys mano, kad Prancūzija parodė pavojingą pavyzdį kitoms Vakarų valstybėms parduoti Rusijai viską, ką tik gali pasiūlyti: nuo aukštųjų technologijų karinės įrangos iki teisių naudotis naftotiekiais, praneša „The

New York Times”.

Paskutinėmis dienomis Prancūzija tyli, kokio lygio karinių technologijų Maskva gaus iš tikrųjų. Tačiau Maskvos kaimynai nerimauja. „Žengti tokį žingsnį buvo gana skubotas sprendimas, nes jis sukuria ypatingą atvejį“, – sakė Lietuvos krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė. Anot ministrės, praėityje Prancūzijos pareigūnai užtikrino Lietuvą, kad Ru-

sijai slaptos technologijos neatiteks. „Tačiau dabar gauname informacijos, kad jos įtrauktos“, – sakė ji.

Gruzijos užsienio reikalų viceministrė Nino Kalandadzė teigia, kad „Mistral“ laivai gali gabenti iki 16 sraigtasparnių ir daugiau nei 450 karių, o tai Maskvai padėtų veiksmingiau prižiūrėti savo pakrantes.

Estijos užsienio reikalų ministras Urmas Paet Rusijos ir Prancūzijos

sandorį vertina ne taip griežtai. „Nemanome, kad dviejų ar net keturių laivų pardavimas Rusijai yra didelis iššūkis Baltijos jūros regiono saugumui. Galimos pasekmės – tai, į ką galime atsižvelgti, rengdami ilgalaikius planus“, – sakė Estijos diplomatinės vadovas.

Rusija ir Prancūzija susitarimą dėl „Mistral“ pasirašė Kūčių vakarą, gruodžio 24 dieną.

URM teiks konsulinę informaciją visą parą

Vilnius, gruodžio 28 d. (BNS) – Užsienio reikalų ministerija kitą savaitę konsulinę informaciją telefonu pradės teikti visą parą, nepertraukiamai stebės įvykius užsienyje ir reaguos į Lietuvos piliečių pagalbos prašymus, gruodžio 28 d. pranešė Užsienio reikalų ministerija.

Pasak ministerijos pranešimo, nuo sausio 3 dienos įvedus 24 valandų per parą budėjimą, Lietuvos piliečiai ir kiti asmenys galės susisiekti su URM ir spręsti jiems kilusias problemas bet kuriuo paros metu.

Šiuo metu konsulinę informaciją Lietuvos piliečiams ir kitiems asmenims URM teikia darbo dienomis nuo 8 val. ryto iki 9 val. vakaro, savaitgaliais ir švenčių dienomis nuo 8 val. ryto iki 5 val. po pietų, diplomatinės atstovybės – darbo laiku. Taip pat yra skelbiami diplomatinių atstovybių telefonai, kuriais galima skambinti ne darbo metu.

Kasmet su konsulinio pobūdžio klausimais į ministeriją kreipiasi daugiau kaip 12,000 asmenų.

„Gazprom“ mažina dujų kainas Estijai ir Latvijai, bet ne Lietuvai

Maskva, gruodžio 25 d. (BNS, Lrt.lt) – Rusijos dujų bendrovė „Gazprom“ 15 proc. sumažino dujų kainą Estijai ir Latvijai, kurios išsipareigojo padidinti perkamų dujų kiekius iki lygio, kuris buvo iki krizės, žurnalistams pareiškė Rusijos dujų holdingo valdybos vicepirmininkas Valerij Golubev, praneša Rusijos žiniasklaida. „Dujų kainos latviams bus sumažintos, nes jie išsipareigojo atstatyti vartojimą iki 2007 metų lygio. Šis klausimas visiškai išspręstas. Taip pat teigiamas sprendimas priimtas ir Estijos atžvilgiu“, – sakė V. Golubev. Tuo metu Lietuvai, anot jo, kainos 2011 metais nebus mažinamos. „Lietuvos atžvilgiu sprendimo dėl kainų mažinimo nepasiekta. Nėra pagrindo kainas mažinti Lietuvai“, – pareiškė jis.

Lietuvos vyriausybė yra pasirinkusi vadinamąjį pirmąjį ES direktyvos įgyvendinimo modelį – nuosavybės atskyrimo, kai tie patys akcininkai negali valdyti ir dujų skirstymo, ir dujų tiekimo veiklų. Trečiajame

energetikos pakete, kurį 2009 metais patvirtino ES vadovybė, numatytas reikalavimas suteikti tretiesiems asmenims galimybę dalyvauti dujų tiekimo sistemoje. Šiuo dokumentu taip pat nurodoma ES šalims užtikrinti, kad būtų atskirtas dujų pardavimas nuo tiekimo.

Šiuo metu „Gazprom“ yra vienintelis gamtinių dujų tiekėjas Lietuvai. Todėl bendrovė kartu su vokiečių „Ruhrgas“, kuri yra kita pagrindinė bendrovės „Lietuvos dujos“ akcininkė, tvirtina, jog tai leidžia Lietuvai, kaip atskirtai rinkai, netaikyti trečiojo energetikos paketo tol, kol neatsiras alternatyvių dujų tiekėjų šiai šaliai.

Lietuvos premjeras Andrius Kubilius, komentuodamas tokį „Gazprom“ sprendimą, sakė, kad į „Gazprom“ vadovų sprendimą nemažinti dujų kainos Lietuvai turėtų reaguoti Europos Sąjunga. Pasak jo, tai išpuolis ne prieš Lietuvą, o prieš visą Bendriją.

Šiame numeryje:

- Telkiniuose. Trisdešimt trijų laiptų trys paslaptys (p. 2)
- Kalėdinės istorijos (p. 3)
- R. Kriauciūno skiltis (p. 3)
- „Draugo“ lietuviukai (p. 4)
- Kūčių šventė Šv. Antano parapijoje (p. 5)
- Mūsų stalui (p. 8)
- „Ambersail“ (56) (p. 9)
- Svečiai Marquette Park parapijoje (p. 10)
- Padėkos savaitgalio viešnios (p. 10)

Valiutų santykis
1 USD — 2.62 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Netrukus pasaulį išvys dar viena autobiografija. Bet ne žmogaus, nugyvenusio kelias dešimtis metų, daug pasiekusio savo srityje ir norinčio ta patirtimi pasidalinti su kitais; ne garsios, meno pasaulyje sužibėjusios ar vis dar tebežibančios asmenybės, galų gale – net ne politiko, nusprendusio parašyti apie politikos užkulius ir užkaborius. Kaip praneša Londone leidžiamas laikraštis „The Sunday Times“, autobiografiją sutiko parašyti šiuo metu namų arešto sąlygomis gyvenantis „WikiLeaks“ įkūrėjas Julian Assange. Sutartis, pasirašyta su knygų leidykla „Random House“, atrodo, siekia net 1.7 milijardus dolerių. Įdomiausia, jog būsimas knygos autorius sakosi nenorįs rašyti knygos, bet privalas: teismo išlaidos, susijusios su jo apkalta dėl dviejų moterų išžaginimo Švedijoje, jau pasiekė 300,000 dol. Kol kas belieka spėlioti, kokią Assange autobiografiją kitais metais pamatysime knygynų lentynose.

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500. Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta)

\$250.00 JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

! Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

! Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius tašo savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

LIETUVIŲ TELKINIAI

LONDON, CANADA

Trisdešimt trijų laiptų trys paslaptys

EDMUNDAS PETRAUSKAS

Nesinaudojantys kompiuteriu negali pamatyti Santa Fe mieste, New Mexico valstijoje, Loretto koplyčioje esančių stebuklingų laiptų, vedančių į choro balkoną, ir sužinoti apie iki šiol nepaaiškintas tris jų paslaptis.

Loretto koplyčia, suprojektuota prancūzo architekto Antoine Mouly, baigta statyti 1873 metais, jam staiga mirus. Po jo mirties pastebėta, kad koplyčioje trūksta laiptų chorui užlipiti į balkoną. Devynias dienas seserys vienuolės meldėsi Šv. Juozapui (amatu staliui). Devintą dieną pasibeldęs duris kažkoks pašalaitis pareiškė esąs stalius, norįs įrengti trūkstamus laiptus. Visų nuostabai jis padirbo neregėtus spiralinius laiptus ir – be juos išlaikančio centrinio ramsčio.

To neužtenka. Statydamas laiptus jis nepanaudojo nei vinių, nei klijų ir baigęs dingo, nelaukdamas užmokesčio nei už darbą, nei už medžiagas.

Tad turime 3 paslaptis: 1) nelaukai pasirodžiusi ir dingusi, užmokesčio neprašiusi nežinomą stalių, 2) nepaaiškinamą laiptų išsilikimą jau daugiau nei šimtmetį be centrinės atramos, be vinių ir klijų ir 3) medienos šaltinis? Patikrinus jos kilmę rasta, kad tokio medžio New Mexico ribose nėra. Suskaičiavus laiptus sužinota, kad yra 33 laiptukai – nukryžiuoto Kristaus amžius. Nenuostabu, kad kasmet koplyčioje lankosi šimtai tūkstančių pamatyti 33 stebuklingus laiptus.

Nuostabu, kad Kanados Londono lietuvių choras „Pašvaistė“, jau se-

Pašvaistiečiai IX Dainų šventėje, Toronto, 2010 metai (iš k.): dr. D. Andrulionis-Armstrong, I. Černius, M. Bendoraitis, vad. E. Petrauskas, E. Petrauskas-Harris ir D. Mitalas.

Iš lietuvių choro „Pašvaistė“ nuotr. albumo

niai neturintis nei pastovaus chorvedžio, nei patalpos repetuoti, išliko veiklus iki šiol, nors ir žymiai sumažėjęs, sulaukęs 33 metų! Netoli Kanados šiaurės aurorų – šiaurinių pašvaisčių – 1977 metais įsikūrusi 1978 metų pirmajai Dainų šventei Toronto mieste, pasivadavusi „Pašvaiste“, savo narsuoliais vadovais džiaugdama keliavo, koncertavo, išleido garsiuosius „Gintarai pabiro“ ir „Širdies daina“. Nepraleido 2006 metų išpūdingos VIII Dainų šventės Čikagoje ir vėl po 33 metų antrą kartą važiuo į Torontą ir atstovavo Londonui IX Dainų šventėje. „Pašvaistė“ savo rankų darbo auroros marškinėliais ir

širdžių daina „mirgejo“ šių 2010 metų stebuklingame IX Dainų festivalyje Mississauga. Sakoma, galėti – reikia norėti tik per užsispyrimą, norą.

2006 metais kompaktine plokštele išleistas giesmių rinkinys „Atsiliepk giesme“ (sekant VIII Dainų šventės „Atsiliepk daina“).

„Aukštiniais“ laikais Kanados Londone, Ontario veikė apie 15 organizuotų vienetų: mokykla, biblioteka/archyvas, jaunimo ansamblis su kapela „Baltija“, sporto klubas „Tauras“, mergaičių choralis, kvartetas „Rasa“, Bingo klubas, skautų „Simano Daukanto“ vietininkija, gimnazijai baigiamojo kredito paruošimas, UWO universiteto lietuviškai kalbantiems studentams ir net Charlie Brown programa nelietuviams susipažinti su lietuvių kalba. O kur dar KLJS, KLK moterų skyriai ir galiausiai – buvęs gyvas ir veiklus Pensininkų klubas.

Nė vieno nėra, neliko. Liko Londone tik 33 metų senstelėjusi „Pašvaistė“ (pasirengusi dainuoti Ingos Valinskienės estradinę dainą „Laimingi laiko neskaičiuoja“), praradusi savo šventovę, dar Londono Šiluvos Marijos katalikų bendrija ir jau daugiau nei 60 metų išsilikantis KLB Londono bendruomeninis, visus jungiantis padalinys.

33 metai – gyvasties laiptai. Likusi tik viena paslaptis – kaip ilgai neatjaunėdami tęsime. Ne skaičiuose, bet dvasioje. Iki paskutiniųjų! Laimingi laiko neskaičiuoja. Likome, tad ir gyvuokime!

Iš kairės: I. Černius, E. Petrauskas-Harris ir M. Bendoraitis.

EGIPTAS

Egipte pirmą sykį kalėdinė istorija suskambo lietuviškai

Egipto šeštadienines lituanistinės mokyklos mokiniai artėjančių šv. Kalėdų proga Lietuvos ambasadoje Kaire tėvams ir svečiams parodė spektaklį, pasakojantį istoriją apie šventosios šeimynos kelionę iš Nazareto į Betliejų. Mažieji spektaklio aktoriai scenoje eilėmis atpasakojo šią istoriją apie Mariją, Juozapą ir

kūdikėlį Jėzų bei atkūrė prieš daugiau nei du tūkstančius metų įvykusį piemenėlių ir trijų karalių apsilankymą Betliejaus tvartelyje.

Egiptas yra vienintelė kita šalis, be senosios Palestinos, kurioje, kaip teigia Naujasis Testamentas, lankėsi šventoji šeimyna. Marija, Juozapas ir Jėzus čia slėpėsi nuo karaliaus Erodo

persekiojimo. Didžiausia arabų šalyse krikščionių bendruomenė taip pat gyvena Egipte. Egipto krikščionys koptai nuo šventosios šeimynos apsilankymo Egipte laikų ši kraštą pagrįstai vadina Marijos žeme. Šventoji šeimyna buvo apsistojusi Šv. Sergijaus bažnyčioje, kuri iki šiol veikia senajame Kaire **Nukelta į 11 psl.**

KALĖDINĖS ISTORIJOS

MYKOLAS DRUNGA

Amerikiečiai labai linkę į labdarą – gero darymą, savanorišką pinigų aukojimą kilniems tikslams, nesitikint tiesioginės, materialinės naudos sau. Ir ta labdara reiškiasi per visus metus – ne vien tik prieš ar per didžiąsias šventes. Šia tema dienraštis „The Wall Street Journal” paskelbė įdomų dviejų žymių politologų – David E. Campbell ir Robert D. Putnam – straipsnį. Iš jo aiškėja pora svarbių dalykų.

Vienas visiškai tikėtas, būtent, kad ūkio nuosmukis nusmukdė ir aukojimo lygį. Didžiosios Jungtinių Amerikos Valstijų karitatyvinės organizacijos per praėjusius metus sulaukė net 11 procentų mažiau aukų. Yra tik viena didelė išimtis: aukos religinėms organizacijoms sumažėjo vos vienu dešimtadaliu procento nuo 2007-ųjų iki 2009-ųjų.

Autoriai teigia, kad „amerikiečiai yra dosni tauta” ir tęsia: „Kaip rašėme savo knygoje ‘Amerikiečių malonė – kaip religija mus skiria ir jungia’, 2006-aisiais net 80 nuosimčių amerikiečių sakė praėjusiais metais aukoję labdarai. Tačiau kai kurie, būtent – religingieji, aukojo daugiau negu kiti. Iš labiausiai pasaulietiško, taigi nereliginio, amerikiečių penktadalio, du trečdaliai teigė pernai aukoję labdarai. Tačiau iš labiausiai religingųjų penktadalio, ne kokie ten du trečdaliai, bet 94 procentai, taigi mažne visi, teigė davę aukų labdaringsoms organizacijoms. Vadinasi, religingieji amerikiečiai aukoja daugiau už nerelinguosius.

Tas pats matyti iš aukojamų sumų. Pats religingiausias žmonių penktadalis kasmet vidutiniškai labdarai aukoja po tris tūkstančius dolerių asmeniui. Pats mažiausiai religingas – tik po vieną tūkstantį asmeniui. Tą patį rezultatą gauname, apskaičiavę karitatyvines aukas kaip visų šeimos pajamų procentą. Religingi amerikiečiai yra keturis kartus dosnesni negu jų nereliginiai kaimynai, net jeigu religingieji turi truputį mažiau turto už savo nerelinguosius kaimynus.

Aišku, dosnumo labdarai lygi lemia ir daugelis kitų veiksnių, pvz., einamosios pajamos, amžius, išsilavinimas, šeimos padėtis, lytis, net rasė. O vis tiek, nepaisant, kokie bebūtų tie kiti veiksniai, religingieji apskritai labiau remia gerus darbus negu nereliginieji. Bet dabar gali kilti klausimas – kokios religijos išpažinėjai dosniausi? Pasirodo, kad čia svarbu, ne kokios religijos žmogus laikosi, bet kaip stipriai jis savo tikėjimą išreiškia. Tai, kad svarbu ne tiek tikėjimo turinys, kiek jo intensyvumas, padeda paaiškinti faktą, jog ekonominio sunkmečio metu aukos religinių organizacijų labdarai beveik nesumažėjo. Ir nors trys ketvirtadaliai labdaros aukų, sudedamų labai stipriai savo tikėjimą praktikuojančių amerikiečių, išties skiriamos su religija susijusiai veiklai, religingumas taip skatina pinigų davimą šalpai apskritai, kad patys religingiausi amerikiečiai aukoja daugiau.

Mūsų tyrimai perša išvadą, kad

pagrindinis religingųjų amerikiečių dosnumo variklis yra tie socialiniai tinklai, kurie užsimezga bažnyčiose, sinagogose ir mečetėse. Kitais žodžiais tariant, šių žmonių dosnumas kyla ne tiek iš konkretaus jų religinių ar politinių įsitikinimų turinio, kiek iš visų žmonių, su kuriais kartu meldžiasi ir Dievą garbina, sąveikos ir bendro poveikio”, – rašo dienraštis „The Wall Street Journal” išspausdintame savo straipsnyje politologai Campbell ir Putnam.

Ta pačia tema senas žurnalistas Timothy Egan dienraštyje „The New York Times” prisimena istoriją iš savo jaunystės vakarinėje Jungtinių Valstijų dalyje, Hillyard miestelyje, kada jis, pasiskolinęs savo tėvo automobilį, iš namų susikrovęs vežė maisto produktus į savo gimnazijos metinį Kalėdų maisto vakų. Mokytojai sakė, kad jie bus atiduoti vargstantiems indėnams, gyvenantiems šiauriau prie sienos su Kanada.

Tai bus proga kažką gero per Kalėdas padaryti žmonijos bendrijai arba, kaip sakė liberalesnieji jėzuitai, „atlikti socialinio teisingumo veiksmą”. Bent jau tai leido mums pasijusti geriau. „Tik daug vėliau aš sužinojau kažką slaptingo, net stebuklingo toje netikėtoje ir nenumatytoje maisto vajuos simetrijoje, – rašo Egan ir tęsia – Toli gražu ne visus mūsų suaukotus maisto produktus indėnai valgė. Kai kurie tų produktų, netgi dauguma, buvo netinkami indėnų gomuriui. Tačiau nesuvalgytieji produktai nebuvo sunaikinti.

„Tai ką gi su jais darėte”, – klausia daug vėliau ir beveik atsitiktinai sutikto indėno. O jis atsakė: „Mes turėjome savo pačių maisto vakų. Visus produktus, kurie mums netiko ar nepatiko, atidavėme vargšams baltųjų vaikams Hillyard miestelyje. Dėl to visi pasijutome geriau.”

Tai tiek iš Egan pasakojimo „The New York Times”, o pabaigoje presbiteriono pastoriaus Scott Black Johnston mintys. Protestantai į savo bažnyčias renkasi Kūčių vakarą ne Kūčių valgyti, – to papročio jie neturi, – bet kalėdinių giesmių klausyti. Todėl straipsnyje „Sveiki, kartą į metus apsilankantys parapijiečiai” pastorius ir rašo, kad užuot grūmoję pirštais tiems gausiems žmonėms, kurie Kalėdų išvakarėse grūsis į bažnyčias, dvasininkai turėtų nustepti dėl to, jog, nepaisant visų skandalų, veidmainysčių ir nesugebėjimų, žmonės vis tiek dar eina į bažnyčią.

Tai ne vien nostalgija, mandagumas ar rutininis įprotis, pripildantis bažnyčių suolus per religines šventes. Religijos esmė, dalykas, kuris dar nesunaikintas, yra lūkestis, kad įvyks kažkas didingo, kai žmonės susiburia į krūvą. Todėl žmonės, net ir apgirtę, Kalėdų išvakarėse susirenka bažnyčioje. Jie ateina pasižiūrėti, ar pasirodys angelai ir dar kartą paskelbs, jog yra Dievas, kuris mus myli, jog didysis dangaus troškimas mums yra – ramybė.

Lrt.lt

Mykolas Drunga – JAV lietuvių ir Lietuvos žurnalistas, visuomenės veikėjas. Nuo 2004 m. gyvena ir dirba Lietuvoje, yra Išeivijos studijų centro, Lietuvos radijo bendradarbis.

Apie kalbos šiukšlių siurblių ir jo pradininką

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Verkslenti ar valyti?

Mano Vėlinių dieną rašytos mintys apie lietuvių kalbos kapinyną („Draugas”, 2010 m. lapkričio 20 d.) jau susilaukė atgarsių. Man įdomiausias buvo Algirdo Avižienio laiškas, išspausdintas šio dienraščio gruodžio 17 d. laidoje. Jis teigia, kad skolinių sunku išvengti ir paminėti keletą mano pavartotų žodžių: „ekrane”, „ekonominė”, „realybė”, „projektas” ir kt. Apie tai daugiau pagalvojęs nutariau, kad tie skoliniai, kurie mano gyvenamoje aplinkoje buvo vartojami, kai aš gimiau ir augau, mažesni per daug neerzina, lyg taip ir turėtų būti. Toliau Avižienis rašo, kad nesunku sukurti „kompo” programą, kuri iš lietuviškų sakinių išrinktų nepageidaujamus skolinius ir į kiekvieno jų vietą pasiūlytų lietuvišką žodį. „Programa būtų kaip koks dulkių siurblys, kuris išvalytų tas kalbos šiukšles. Beliks tik nutarti, kas yra šiukšlė ir kas ne, o dėl to pasiginčyti bus įdomiau, kaip kad dėl ‘kalbos kapinyno’ verkti. Taigi kurkime žinių visuomenę su švaria lietuvių kalba!”, – baigia savo teigiamą laiškutį Avižienis.

Pora savaitių po Vėlinių dienos „Tėviškės žiburių” 2010 m. lapkričio 16 d. laidoje skaitėme apie Lietuvių kalbos gynėjų sąjungos veiklą. 2010 m. spalio 14 d. Vilniuje į pirmąjį posėdį buvo susirinkę Registrų centre spalio 13 d. registruotos Lietuvių kalbos gynėjų sąjungos steigėjai. Ši sąjunga turi 57 steigėjus, tarp kurių yra žymūs lietuvių kalbos mokslininkai ir specialistai bei mokytojai, LR Seimo nariai, politikai, visuomenės veikėjai. Sąjunga įkurta siekiant imtis aktyvios politikos stabdyti Lietuvoje lietuvių kalbos niekinimą, menkinimą, susinimą ir bendradarbiauti su Lietuvių kalbos komisija, Lietuvių kalbos institutu ir lietuvių kalbos katedromis universitetuose.

Lietuvių kalbos gynėjų sąjunga užsibrėžė tikslą saugoti lietuvių kalbą, stiprinant jos valstybinį statusą, rengiant viešus renginius, susitikimus su politikais ir pareigūnais. Taip pat norima stebėti ir vertinti, kaip viešajame gyvenime laikomasi įstatymų ir teisės aktų, susijusių su lietuvių kalbos vartojimu. Sąjunga taip pat norėtų organizuoti leidybinę veiklą, susijusią su lietuvių kalbos puoselėjimu, dalyvauti radijo ir TV programose, rūpintis lietuvišku žodžiu internetinėje erdvėje, skleisti žinias apie lietuvių kalbos reikšmę ir vertybes visose žiniasklaidos priemonėse Lietuvoje ir užsienyje. Iš savo pusės sąjungai dar siūlyčiau prie savo tikslų įsirašyti Avižienio kalbos šiukšlių siurblio įgyvendinimą.

Savotišku „kalbos šiukšlių siurblio” pradininku galima laikyti Joną Jablonskį, kurio 150 metų gimimo jubiliejus yra švenčiamas š. m. gruodžio 30 d. Lietuvoje vykstančiuose renginiuose. Vienas iš gražiausių renginių buvo kalbos viktorina „Pasakyk savo kraštui myliu”, įvykusi gruodžio 4 d. Marijampolėje, kur Jablonskis gyveno ir dirbo. Kiek suprantu, „viktorina” yra sovietinių laikų žodis, nusakantis klausimų ir atsakymų žaidimą. Prieš keturiolika metų Lietuvos televizijoje atsirado savaitinis žaidimas – viktorina „Moki žodį – žinai kelią”. Laida buvo labai populiari, pamokanti ir reikalinga, bet neišsilaikė. Ši programa buvo trumpam atgaivinta Jablonskiui pagerbti. Algis Vaškevičius straipsnyje „Draugui” (2010 m. gruodžio 14 d.) rašo, kad sunku įsivaizduoti, jog XX amžiaus pradžioje neturėjome žodžio „mokykla”. Šį žodį iteisino Jablonskis. Šioje specialioje viktorinoje dalyvavusi Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininkė Irena Smetonienė džiaugėsi, kad lietuvių kalba tarp jaunimo, nors ir neišvengianti įvairaus žargono, yra mėgstama ir gerbiama, ir jai tikrai negresia joks išnykimas. Toliau ji teigė, kad lietuvių bendrinės kalbos tėvas Jablonskis dabar tikrai būtų patenkintas, girdėdamas, kad lietuvių kalba išliko ir kad ji gerbiama ir puoselėjama.

Ateinančių metų kalendoriai lietuvių kalba

Spaudoje ir iš kitų šaltinių matau, kad daug klubų ar lietuviškų telkinių JAV ruošia Kūčias. Dauguma ruošėjų su šia sena lietuviška tradicija pasiskubina ir gruodžio 24 d. vakaro nebesulaukia. Man žinomos tik dvejios gruodžio 24 d. vakare rengiamos Kūčios – tai Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje Lemont, IL, ir West Lafayette, IN, lietuvių telkinyje. Dar neteko pastebėti, kad Naujųjų metų sutikimas būtų švenčiamas savaitė ar dvi prieš gruodžio 31 d.

Šv. Kalėdų ir Naujųjų metų proga susilaukėme kalėdinių sveikinimų ir ateinančių metų kalendorių lietuvių kalba. Atvirukus atsiuntė Ateitininkų namai, „Draugas” ir Vydūno fondas. 2011 metų kalendorių „Draugas” papuošė Lietuvos aukso – gintaro – meniškėmis nuotraukomis. Nepažymėta, kas tų gražių nuotraukų autorius, bet reikia spėti, kad jos yra susijusios su Kazimieru ir Virginija Mizgiriais, gintaro puoselėtojais iš Nidos. Jų gintaro parodoje galima pamatyti įvairių formų ir spalvų gintaro. „Be to, Mizgirių rinkinyje yra ir gintare sustingusių inkliuzų...” Šiam paskutiniam žodžiui tikrai reikia Avižienio kalbos šiukšlių siurblio. Kalendoriuje, kaip ir visuomet, yra pažymėtos įvairios šventės ir vardadieniai.

Su nauju kalendoriumi Naujuosius metus sutinka ir Dainavos fondas. Kalendoriuje yra 26 spalvotos nuotraukos iš Dainavos jaunimo stovyklos. Tai meniški gamtos vaizdai, pritaikyti kiekvienam metų laikui. Nuotraukos yra Lidijos A. Mitriūtės Fremeau, Pauliaus Jurgio Jankaus ir Juozo Vaičiūno. Pastebėta švenčių surašymo įvairovė. Kai kurios šventės pažymėtos lietuvių ir anglų kalbomis, kitos vien lietuviškai ir vien angliškai. Nėra jokių vardadienių. Kiekviename puslapyje anglų kalba primenama, kad reikia užtikrinti Dainavos ateitį, nurodant, kam ir kur aukas siūsti.

„DRAUGO“ lietuviškai

Redaktorė Laima Apanavičienė
laimaa@hotmail.com

Kalėdų atostogos. Tikriausiai susitinkate su draugais, žaidžiate įvairiausių žaidimus. Kartais taip nusibosta kompiuteris, jog nutariate žaisti slėpynių. O kas nežiūrės? Kad išrinktume tokį, reikia mokėti skaičiuotę. Keletą jų radau internetiniame puslapyje ir nutariau pasiūlyti Jums. Visi vaikai sustoja ratu, o vienas skaičiuoja. Kam kliūva paskutinis žodis, tas išeina. Vėl skaičiuoja iš pradžių. Kuris lieka paskutinis, tas ieško.

O kai nusibos žaisti slėpynes, siūlau paskaityti eilėraštnukus arba pabandyti išmokyti pasakyti greitakalbę. Gerų Jums atostogų.

Redaktorė

SKAIČIUOTĖS

Penki penki – penkiolika,
Genys sakė – šešiolika.
Jeigu netiki, skaičiuok –
Viens, du, trys.

* * *

Vaikai nori pabėgioti,
Bet nežino, kaip skaičiuoti.
Viens, du, trys,
Eina traukinys,
Višta ir gaidys.

* * *

Vienas, dujai, triku traku,
Gaidys gieda, višta kasa,
Kuku jaku, stirna stukt.

* * *

Per viens, per du,
Per tiku taku,
Ėjo gandrai
Ilgu snapu.

* * *

Anki anki ankenkiule,
Gervė sakė, kad penkiulė.
Ėjo gervė paskaityt,
Gervės koja knept.
Trys savaitės nepraėjo,
Kai viščiuką išperėjo –
Purpt.

* * *

Viens, du, trys,
Gieda vakare gaidys.
Lygiai šimtą suskaičiau,
Burtas krinta kaip tik tau.

JONAS LAPAŠINSKAS

Senelis Šaltis

Baltučiu takučiu, su maišu ant pečių,
Kailinėliais baltais vaikšto Šaltis rytais,
Vakarais ir dienom, šalto vėjo pėdom...

Jo ledinė lazda ir šerkšnota barzda.
Akiniai dideli – Šaltis mato toli...
Kaip ten žaidžia vaikai, ar geri jie draugai.

Ar jie prausias švariai, ar jie mokos gerai.
Jei gerai – linksmas jis pasibels į duris.
Dovanėlių atneš... Gausi tu, gausiu aš...

GREITAKALBĖS

Gervė gyrūnė gyrėsi gerą girą girioje gėrusi.

Pasakyk septynis: šešios žąsys su šešiais žąsyčiais.

Pavalkai, pavalkai, pavalkapalaikai, skrenda starkus pro pakapį, neša kirvį į akmenį.

Bliūdas prūde plūdur, tame bliūde putra, ant tos putros pluta, ant tos plutos puta.

Snaigė

Pasakyki, snaige, ar toli leki,
Kol ant žemės baltu patalu lieki?

Pasakyk man, snaige, ką daugiau tu moki?
Ar tik, vėjui pučiant, snaigių šokį šoki?

Ištiesiau aš ranką, snaigė nusileido.
Lengvą ją ir šaltą priglaudžiau prie veido.

Šalna

Kai termometras rodo nulį,
Pikta šalna pakrūmėj guli.

Žolę sode baltai nudažo.
Negaili net žiedelio mažo.

Ji gnaibo nosį, pirštukus,
Su vėju lekia per laukus.

Ledo pilis

Žmonės kalba. Žmonės matė.
Kai Šaltukas pilį statė.
Ledo stogas. Ledo menės.
Pilį saugo besmegenis.

Menėj dega ledo žvakės.
Nuo šviesų net raibsta akys.
Apie pilį snaigės šoka.
Kyla, leidžias, kaip tik moka.

Bet klausyk, pily naujiena –
Saulė švietė visą dieną.
Pilies bokštai sumažėjo.
Menėse vanduo varvėjo.

O jau po trijų dienų
Pažiūrėt pilin graudu.
Pasidžiaugus saulute,
Ji pavirto balute.

Kasmet Montessori darželio „Žiburėlis“ vaikučiai, jų tėveliai ir seneliai prieš Kalėdas turi daug darbo – reikia „pastatyti“ ir išpuošti imbierinius namelius. Dirba visi išsijuose. Nuotraukose – namelių „statymo“ akimirkos (kairėje) – Alda ir Audrius Polikaičiai su dukrelėmis Nida ir Vija; (dešinėje) – Karis ir Vilija Garbonkai džiaugiasi savo darbu.

Žibutės Mačiulienės nuotraukos

DETROIT, MI

Kūčių šventė Šv. Antano parapijoje

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

*Uždekime žvakes ir tyliai
prisilieskim*

Prie švento Kūčių stalo vakare.

Be pykčio, be skriaudos,

Su tyluma susėskim

Ir taip kaskart, kasdien ir

visados.

Tesklinda šiluma,

Ir į kasdieninę būtį

Ateidami visi – savi ir svetimi.

Uždekime širdy po šventinę

žvakutę,

Pasidalindami šviesa ir ugnimi.

Š. m. gruodžio 19 d., sekmadienį, Detroit Šv. Antano lietuvių parapijoje buvo švenčiamos bendros Kūčios. Daugelis parapijos narių Kūčias švenčia savo šeimose, tačiau ir šiais metais buvo nutarta švęsti bendras Kūčias dienos metu, savo parapijos šeimoje. Oras tą rytą buvo šaltas, dangus apsiniaukęs. Ir nors iškrito nemažai sniego, tačiau į bažnyčią sugužėjo gausus būrys parapijos gyvenimui, jos iškilimams, jubiliejams, šventėms neabejingų, pasiaukojusių, drąsių, net per tokį atšiaurų orą kartu Kūčias atšvęsti pasiryžusių parapijiečių ir svečių.

Šv. Antano parapijos klebonas kun. Gintaras Antanas Jonikas plotkele dalijasi su Lietuvos Respublikos garbės konsulu Detroit Algiu Zaparacku.

Zitos Skučienės nuotr.

Kūčios prasidėjo šv. Mišiomis, kurias atnašavo ir pamokslą apie Kūčių reikšmę pasakė parapijos klebonas kun. Gintaras Antanas Jonikas. Šv. Raštą skaitė Algis Kaunelis. Gražiai skambėjo giesmės, kurias giedojo Laura Alkevičius, Stasė Bitlerienė, Juliegla Noruševičiūtė, seselė vienuolė Zosė Strakšytė ir Zita Skučienė.

Po šv. Mišių dalyviai susirinko į šiai šventei specialiai papuoštą parapijos salę. *Pointsettias* gėlių takas lydėjo visus svečius į salę. Eidami pastebėjome koridoriuje išrikiuotus Kalėdų senelius – ir mažus, ir didelius. Ant durų buvo pakabintas vainikas su įvairius kraštus atstovaujančiais žaisliukais – Kalėdų seneliais. Toliau koridoriuje – viena didelė įvairiaspalviais bumbuliukais ir lemputėmis papuošta eglutė. Prie jos budėjo angelukai. O antra, ant išaustos lininės staltiesės su dviem juostomis paslėpta mažesnė eglutė, buvo papuoš-

ta šiaudinukais ir iš medžio išdrožinėtais lietuviškais ornamentais bei lemputėmis. Eglutės viršūnę puošė išdrožtas iš medžio raitelis – Vytis.

Įėję į salę pamatėme baltomis lininėmis staltiesėmis, išaustais take-liais, eglė šakelėmis, obuoliais ir baltomis žvakėmis šventiškai papuoštus stalus. Scenoje, ant didžiojo stalo, stovėjo prakartėlė ir angelai. Sniego baltumo šiaudinukai puošė dvi Kalėdų eglaites. Jos atrodė kaip karalaitės. Salę puošė raudonų ir baltų spalvų tradicinės JAV kalėdinės gėlės *pointsettias*. Saldumynų stalus puošė ne tik skanumynai, prie vieno stalo pamatėme Kalėdų eglutę, papuoštą įvairiaspalvėmis gintaro grandinėmis, o prie kito – trispalviais burbuliukais žibančią eglutę. Scenoje kabėjo Mykolo Abariaus padarytas plakatas su užrašu „Sveikiname šv. Kalėdų proga, o Naujieji metai tebūna mums sėkmingi.“

Programai sumaniai vadovavo Antanas Strakšys. Savo įžanginiame žodyje jis pasveikino visus susirinkusius, primindamas, kad šiandien susirinkome į iškilmingą šventę – Kūčias. Tai šeimos šventė ir mes čia, visi susirinkę, esame viena graži šeima. Buvo pristatyti garbės svečiai: LR

garbės konsulas Detroit bei radijo programos „Lietuviškos melodijos“ vedėjas Algis Zaparackas ir Lietuvos Šaulių sąjungos išeivijoje vadas Mykolas Abarius.

Buvo prisiminti ir mirusieji: lėktutė, kalėdaičiai ir trys žvakutės padėti ant stalo salės viduryje. Pirmąją žvakutę už mūsų mirusių parapijiečių uždegė kun. klebonas Jonikas. Už Lietuvą ir lietuvių tautą žvakę uždegė Algis Zaparackas. Už mirusius Lietuvoje šaulius, savanorius kūrėjus, birutietes, karius, trečią žvakutę uždegė Mykolas Abarius.

Kun. Jonikas sukalbėjo maldą, prašydamas Aukščiausiojo globoti čia susirinkusius, suteikti jiems, jų draugams bei artimiesiems visokių malonių. Palaimino kalėdaičius ir Kūčių valgius.

Po maldos vyko vaišės. Dalijomės kalėdaičiais su šeimos nariais, šalia sėdinčiais bei po salę pasklidusiais draugais bei pažįstamais. Buvo sako-

Parapijos choras (iš k.): Zita Skučienė, Laura Alkevičius, Juliegla Noruševičiūtė, seselė vienuolė Zosė Strakšytė ir Stasė Bitlerienė.

Reginos Juškaitės-Švobienės nuotr.

mi šventiniai linkėjimai. Po to prasi-dėjo tikra puota. Teko ragauti visų tradicinių Kūčių valgių. Vaišių tikrai netrūko. Buvo sunėšta gausybė patiekalų su žuvimi, grybais, spanguolių kisieliais, aguonų pieno ir įvairių saldumynų. Viskas atrodė gražiai ir patraukliai, ragavome visus dvylika patiekalų (dvylikos apaštalų atminimui). Kaip gali ko nors atsisakyti!

Pasisotinus vyko meninė programa, kurią vedė Strakšys. Skučienė skaitė „Kalėdų giesmę Vorkutos ir Sibiro lageriuose“ (kun. Vaičionio eilės (1953 m. Kalėdos)). Strakšys skaitė Charles Wesley eiles „To Us a Child of Royal Birth“. Seselė Zosė paskambino fortepijonu kelias kalėdines giesmes, o mažasis Ričardas Strakšys padainavo keletą dainelių bei paskaitė porą eilėraščių.

Buvo padėkota: Laurai Alkevičius, Reginai Balčiūnaitei, Reginai Juškaitei-Švobienei, Patriciai Kaunelienei, Vidai Kinčienei, Zitai Malakauskienei, Onai Šadeikienei, Zitai Skučienei, Audronei Vaitiekaitytei-Hoschele ir Tomui Norui, kurie paruošė Kūčių valgius ir kurių kulinariniai sugebėjimai visų šventės dalyvių buvo puikiai įvertinti. Taip pat buvo padėkota Strakšių šeimai už nepagailėtą laiką, darbą ir jėgas bei dr. James Hoeschele, Juozui Jakunskui ir Stasiui Šadeikai už visokeriopą tvarką. Padėkota ir „mūsų Reginai“

už šios magiškos Kūčių šventės suorganizavimą.

Po trumpos pertraukos bendrą dainavimą vedė Skučienė. Ji priminė dalyviams Kūčių reikšmę, pastebėjo, kad susirinkę savo šeimyniškoje parapijoje dalijamės ne tik duona, džiaugsmu, geromis naujienomis, bet ir meile, taika bei liūdesiu. Prisiminkime savo mirusiuosius, savo vaikystę, eglutę, Lietuvos miškus, tėvų meilę, – ragino Skučienė. Būkime visi kartu viena šeima, nes tėvynė toli nuo mūsų. Uždekime meilės ir paguodos žiburius, uždekime tiesos žvakę, tešviečia mums džiaugsmo žiburius.

Visi šventės dalyviai buvo patenkinti atšventę šią svarbią ir reikšmingą dieną tarp savo Šv. Antano šeimos, artimųjų ir draugų. Dėkojame visiems už apsilankymą ir dalyvavimą mūsų parapijos šeimos Kūčių šventėje! Melskime gimusio Kūdikelio, kad ir kitais metais galėtume susitikti ir bendrauti prie Šv. Antano parapijos šeimyniško šv. Kūčių stalo!

*Nušvirk, dangau! Tegul nutyla
vėjas,*

Tegul liepsnoja tūkstančiai

žvaigždžių!

Šią naktį gims žmonijos

Atpirkėjas,

Šią naktį gims Ramintojas

širdžių...

Kūčių sceną vaidina Silvija, Antanas, Ričardas jaunesnysis Strakšiai ir jų dėdė, šventės vedantysis Antanas Strakšys. **Reginos Juškaitės-Švobienės nuotr.**

Marija Arštikiene, gyvenanti **North Riverside, IL**, kartu su metinės prenumeratos mokesčiu atsiuntė „Draugui“ ir 50 dol. auką. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

Rimas F. Černius, gyvenantis **La Grange Park, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir prie mokesčio pridėjo 50 dol. auką. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

Kultūrininkams ir menininkams įteiktos įvairių dydžių premijos.

Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

Ministerijos premijomis pagerbti kultūrininkai ir menininkai

Vilnius, gruodžio 29 d. (ELTA) – Metų pabaigoje Kultūros ministerijoje tradiciškai pagerbti kultūros ir meno kūrėjai. Gruodžio 29 d. daugiau kaip 20-čiai jų įteiktos įvairių dydžių premijos, o Rokiškio krašto muziejus didžiausia ministerijos premija paskatintas už puikias švietimo programas.

Garbinga Martyno Mažvydo premija už nuopelnus Lietuvos valstybės kalbai, raštijos istorijai ir knygos menui apdovanotos Vilniaus universiteto bibliotekos darbuotojos Aušra Rinkūnaitė, Nijolė Klingaitė-Dasevičienė, Sonda Rankelienė už katalogo „Bibliotheca Sapiehana: Vilniaus universiteto rinkinys“ sudarymą ir parengimą.

Premija už bibliotekininkystės, bibliografijos, knygotyros mokslinius tyrinėjimus bei praktinę veiklą apdovanota Kauno technologijos universiteto bibliotekos Informacinių paslaugų skyriaus vedėja Gintarė Tautkevičienė.

Telšių rajono savivaldybės Nevarėnų kultūros centro direktorius Albinas Šmukšta apdovanotas premija už aktyvią, kūrybingą veiklą kultūros centruose.

Zarasų rajono savivaldybės kultūros centro Etninės veiklos skyriaus vedėja Rimutė Vitaitė apdovanota premija už tradicinės kultūros puoselėjimą ir skleidimą.

Kultūros ministerijos premijomis

už tradicinės kultūros puoselėjimą ir skleidimą įvertinti du tautodailininkai – keramikas Vygantas Jazerskas ir kryždirbystės puoselėtojas Jonas Šmigelskas.

Premija už muziejininkystės ir muziejų vertybių restauravimo darbus įteikta Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus Istorijos skyriaus vedėjai Zitai Genienei.

Premijomis už publicistinius kūrinius apdovanoti trys žinomi publicistai, rašytojai – Astrida Petraitytė, Herkus Kunčius ir Liutauras Degėsys.

Garbinga Balio Buračo fotografijos meno premija apdovanotas fotomenininkas, Lietuvos fotomenininkų sąjungos sekretorius Stanislovas Žvirgždas.

Premija už geriausiai parengtus ir vykdytus vaikų ir jaunimo kultūrinio švietimo projektus šįmet įvertintas Rokiškio krašto muziejus.

Metų debiuto premiją pelnė režisierė Loreta Vaskova. Jaunojo kūrėjo premijos paskirtos pianistui Gabrieliui Aleknai, menininkui Julijonui Urbonui ir choreografei Agnijai Sarulienai.

Premija vaizduojamojo meno kūrinių autoriui už kūrinių Žalgirio mūšio tema atiteko dailininkui Ugniiui Gelgudai.

Kultūros ministerijų dydžiai siekia nuo 2,500 iki beveik 10,000 litų.

Premjero patarėjų komandoje – smarki kaita

Vilnius, gruodžio 29 d. (Delfi.lt) – Premjero Andriaus Kubiliaus politinėje komandoje per dvejus veiklos metus vyko smarki kadrų kaita. Pats Vyriausybės vadovas tai vertina kaip „kiekvienam gyvam organizmui būdingą sveiką apykaitą“. Kai kurių pasitraukusių vietų užėmė nauji pagalbinkai, kelios kėdės taip ir liko tuščios, rašo „Lietuvos žinios“.

Iš dešimties Vyriausybės vadovo politinių patarėjų būrio, drauge su A. Kubiliumi aktyviai kibusių į darbus 2009 metų pradžioje, šeši pasuko kitais keliais. Premjeras netrukus gali netekti ir septintojo patarėjo.

Pastaroji „netektis“ – neseniai Vilniaus meru tapusio Raimundo Alekno pasitraukimas. Ar patarinėti A. Kubiliui atsisakys užsienio politikos klausimus kuruojantis Rytis Martikonis, prieš Kalėdas paskirtas į aukštą postą Europos Komisijoje, dar nežinoma. Šiuo metu ministras pirmininkas turi aštuonis patarėjus.

Po metų bendro darbo pirmasis premjero komandą paliko patarėjas ryšiams su visuomene aktorius ir žurnalistas Ridas Jasiulionis. Tuo pat metu iš žiniasklaidos patarinėti A. Kubiliui politikos klausimais atėjo Virgis Valentinavičius. 2010-ųjų sausį pasitraukė A. Kubiliaus patarėja socialiniais klausimais Amerikos lietuvė Skirma Kondrotas. Ji buvo paskirta Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos viceministre. Balandį apie savo pasitraukimą pranešė kitas premjero patarėjas, Saulėlydžio komisijos pirmininkas Valentinas Milaknis. Baigiantis vasarai patarėjo aplinkosaugos ir žemės ūkio klausimais pareigų atsisakė Arvydas Basiulis. Jis pasirinko darbą Valstybinės augalininkystės tarnyboje. Spalį A. Kubiliaus patarėja užsienio politikos klausimais Loreta Zakarevičienė buvo paskirta Lietuvos ambasadore Lenkijoje. Ją pakeitė R. Martikonis.

Nedarbo lygis kitamet mažės bent 1 proc. punktu

Vilnius, gruodžio 29 d. (BNS) – Nedarbo lygis kitamet turėtų mažėti bent vienu procentiniu punktu ir neviršyti 13 proc., spėja socialinės apsaugos ir darbo ministras Donatas Jankauskas.

Jis teigė, jog tokį rezultatą leis pasiekti „pertvarkyta Darbo biržos sistema“, tačiau pripažino, jog net ir po truputį kylant ekonomikai nedarbas nemažės dideliu greičiu.

Lietuvos darbo biržos duomenimis, praėjusią savaitę nedarbo lygis Lietuvoje siekė 14,1 proc. – šalyje registruota 304,900 bedarbių.

Premjero anksčiau išsakytas viltis, kad nedarbas galėtų mažėti iki vienženklės procentinės išraiškos, D. Jankauskas pavadino „optimistiniu realizmu“.

Nedarbo lygis šią vasarą buvo viršijęs 15 proc., bet paskutinį pus-

metį nuosekliai nežymiai mažėjo.

Statistikos departamento, šiemet apklausiusio 14,400 Lietuvos gyventojų, tyrimas atkleidė, jog nedarbo lygis, Lietuvoje antrąjį šių metų ketvirtį pasiekęs 18,3 proc., buvo didžiausias nuo Nepriklausomybės atkūrimo. Didžiausio Lietuvoje komercinio SEB banko analitikai gruodžio viduryje paskelbtoje naujausioje makroekonomikos apžvalgoje padidino šių metų nedarbo prognozę 1 procentiniu punktu iki 17,5 proc, o 2011-iesiems numatė 16 proc. nedarbą.

Europos Sąjungos statistikos tarnybos Eurostato duomenimis, trečiąjį ketvirtį Lietuvoje (18,4 proc.) buvo trečias pagal dydį nedarbas Europos Sąjungoje – didesnis nei jis buvo tik Ispanijoje (spalį – 20,7 proc.) ir Latvijoje (antrąjį ketvirtį – 19,4 proc.).

Seime pristatytas filmas, sugrąžinantis į 1991-ųjų sausio įvykius

Vilnius, gruodžio 28 d. (ELTA) – Gruodžio 28 d. Seime pristatytas Sąjūdžio vaizdo metraštininko Leono Vytauto Glinskio dokumentinis filmas „Laužai prie parlamento“. Filmą pristatė pats autorius ir Seimo kancleris Jonas Milierius.

Renginyje, skirtame Laisvės gynėjų dienos 20-osioms metinėms, dalyvavo Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo pirmininkas, Europos Parlamento narys Vytautas Landsbergis, Kovo 11-osios Akto signatarai, tų dienų liudininkai.

Restauruotas Liubavo dvaro vandens malūnas pakvies nuo pavasario

Vilnius, gruodžio 29 d. (ELTA) – Baigti šimtamečio Liubavo dvaro vandens malūno netoli Vilniaus restauravimo darbai. Muziejinei veiklai pritaikytas malūnas lankytojų lauks nuo 2011 m. balandžio 15 d. iki spalio vidurio, pranešė Europos parkas.

Skelto akmens mūro vandens malūnas su puošniu raudonų plytų karnizu, tikimasi, taps vienu iš technikos paveldą atstovaujančių objektų Vilniaus rajone. Malūnas pastatytas 1902 metais ankstesnio malūno, minimo 1727 metų dvaro inventoriuje, vietoje. Pirmos žinios apie Liubavo dvare stovėjusį malūną siekia XVI amžių.

Liubavo dvarą per pusės tūkstantmečio jo istoriją valdė Lietuvos politinio, kultūros ir dvasininkijos elito atstovai. Liubavo savininkais buvo šalies didieji kunigaikščiai, Mikalojus Radvila Rudasis, Golejevs-

kiai, Krišpinai Kiršenšteina, Teresė Tyzenhauzaitė, Tiškevičių ir Slizienių šeimos. Pirmasis iš Slizienių Liubave gyveno garsus XIX amžiaus Lietuvos skulptorius Rapolas Slizienis. Jis kartu su žmona Kamile Tiškevičiūte yra palaidotas Liubavo dvaro koplyčios-mauzoliejaus požemiuose.

XIX-XX a. sandūroje Lietuvoje žinoma buvus apie 2000 vandens malūnų, daugiausiai Žemaitijoje ir Rytų Lietuvoje. Kultūros paveldo departamento duomenimis, dabar belikę vos šeštadalis. Kai kuriuose iš jų įkurti restoranai, viešbučiai, kavinės, moteliai, o geriausiai žinomas kultūros paminklu paskelbtas Ginučių vandens malūnas Ignalinos rajone, kuriame rekonstruota įranga, veikia muziejus. Lankytojų gausiai lankomi ir Vilniuje esantys Belmonto bei Verkių vandens malūnai.

Restauruotas Liubavo dvaro vandens malūnas.

Europos parko-Eltos nuotr.

Pasaulio naujienos

2010-ieji Europai tapo pavojingų finansinių sprendimų metais

Bruselis, gruodžio 29 d. (BNS) – Europos Sąjungai besibaigiantys metai tikrai buvo *annus horribilis* (siaubingi metai): Graikijai ir Airijai buvo suteikti žaidimo taisyklės keičiantys finansinio gelbėjimo paketai, ir beveik neabejojama, kad panašius priemonių paprašys kitos Bendrijos šalys, o dešimtys milijonų žmonių reišks savo įniršį, kai spartaus ekonomikos augimo laikus pakeitė dar staigesnis nuosmukis.

Gegužę trys žmonės žuvo viename banko pastate Atėnuose, kurį Molotovo kokteiliais padegė riaušininiai, nirstantys dėl finansinės naštos, tekusios eiliniams Graikijos piliečiams, kai jų vyriausybė paprašė 110 mlrd. eurų tarptautinio gelbėjimo paketo.

Tuo metu Graikijos prezidentas Carolos Papoulias perspėjo, kad jo šalis atsiderusi „prie bedugnės krašto“.

Po trijų dienų – gegužės 9-ąją – 27 ES šalys įkūrė pradinį trilijono JAV dolerių fondą, turintį padėti pažaboti sparčiai didėjančius Bendrijos valstybių išsiskolinimus.

Tačiau gruodį Bendrija buvo priversta antikrizinį fondą pakeisti nuolatiniiais ir potencialiai neribotais išpareigojimais finansiškai paremti bloko šalis, dėl kurių padėties prastėja euro zonos kreditavimo reitingai.

Šis žingsnis tapo neišvengiamas, kai Airijai teko paprašyti 67,5 mlrd. eurų tarptautinės paskolos (ir „palengvinti“ savo valstybinį pensijų fondą), siekiant užkimšti „juodąją skylę“ šalies bankininkystės sistemoje.

Ekspertai prognozuoja, kad finansinės paramos taip pat prireiks Portugalijai ir Ispanijai, o prieš Naujosius metus rinkų spekuliantai netikėtai nusitaikė į Belgiją, kuri jau daugiau kaip pusmetį neturi stabilios vyriausybės.

16 šalių euro zona, prie kurios nuo sausio 1 dienos prisijungs Estija, turės ryžtis radikalioms reformoms, jeigu ji tebenori varžytis su naujai kylančiomis milžinėmis įtemptoje tarptautinių investicijų rinkoje.

Pasak Europos Parlamento biudžeto komiteto pirmininko Alain Lamassoure, kuris yra Prancūzijos prezidento Nicolas Sarkozy valdančiosios partijos narys, dėl šios priežasties gali tekti paaukoti dešimtmečius kurtą ES integraciją.

Per šiuos pavojingų permainų Europoje metus smarkiai pasikeitė

požiūriai į turtą, skurdą, mokesčius, politiką ir vyriausybę, o eiliniai žmonės neslėpė savo pykčio.

Diržų veržimas – tik vienas iš terminų, šiemet tapusių kasdienio gyvenimo dalimi.

Rugsėjo pabaigoje paskelbta Bendrijos masto protestų diena suteikė progą išreikšti jausmus daugeliui žmonių, kurie jautė esantys verčiami mokėti už savo vadovų klaidas.

Dubline Airijos parlamento vartus taranavo betonvežis, ant kurio buvo užrašyta „Nuodingas anglų bankas“, o Bruselyje į gatves išėjo apie 100,000 protestuotojų.

Tarp jų buvo grupė Rumunijos policininkų, autobusu atvažiavusių nuo Juodosios jūros per dvi dienas ir naktis. Šie pareigūnai protestavo prieš gresiantį atlyginimų, pensijų ir etatų mažinimą.

Atrodė karčiai ironiška, kad rumunų pareigūnai grūmėsi su riausių policija, saugančia ES institucijas ir bankus, kaltinamus prisiėmus per didelę riziką, taip šturmavo prabangias dizainerių parduotuves, pasislėpusias už privačių apsaugininkų sienos.

Nusivylimas dar labiau sustiprėjo, kai gruodį įpykę studentai susirėmė su policija prie „parlamentų motinos“ Londone, britų vyriausybei nusprendus trigubai padidinti mokesčius už aukštąjį mokslą. Britų koalicinės vyriausybės premjeras David Cameron per šiuos protestus buvo išvadintas „melagiu ir gyvate“.

Cameron, kuris taip pat yra Konservatorių partijos vadovas, pareiškė, jog Britanijos sprendimas smarkiai susiveržti diržą „liks su mumis ištisus metus, galbūt dešimtmečius“.

Futbolo ir kino žvaigždei Eric Canton nenusisekė socialiniame tinkle „Facebook“ organizuota kampanija, per kurią žmonės buvo agituojami atsiimti savo santaupas iš bankų ir taip juos sužlugdyti, tačiau jis ir pats neatsiėmė savo pinigų.

ES gyventojams tenka kęsti didžiulius išlaidų viešajame sektoriuje karpymus, atlyginimų, socialinių išmokų bei pensijų fondų mažinimus arba ribojimus, taip pat mokesčių didinimus.

Prancūzijoje aštuonias iš devynių protestų dienų į gatves išeidavo per milijoną žmonių, tačiau jiems nepavyko įtikinti šalies parlamento nebaluoti už pensijų sistemos reformą.

Europos politikoje pastebima aiški kryptis: Italijos vyriausybėje ir Austrijos, Bulgarijos, Danijos, Vengrijos, Latvijos, Slovakijos, Švedijos bei Nyderlandų parlamentuose ištvirtino dešinėsios partijos.

„Tai europietiška ‘Arbatėlės’ (Tea Party) judėjimo versija“, – sakė Carnegie analitinio centro Europos skyriaus direktorius Fabrice Pothier, turėdamas omenyje Jungtinėse Valstijose susikūrusią ultrakonservatyvią Respublikonų partijos frakciją. „Tai labai reakcingas atsakas į krizę“, – pridūrė jis.

EUROPA

VARŠUVA

Lenkija prašo Europos Sąjungos Rusijos Kaliningrado srities gyventojams taikyti bevizį režimą, nors ir baiminamasi, kad, panaikinus vizas į ES, suaktyvės nelegali imigracija ir kontrabanda. Siekdama pagerinti santykius su Rusija, Varšuva norėtų su Maskva pasirašyti dvišalį susitarimą, kuriuo remiantis Kaliningrado srities gyventojai galėtų kirsti Lenkijos teritoriją be vizų. Planui džiaugsmingai pritaria Maskva, nes tokiu būdu būtų įpūsta daugiau gyvybės Kaliningrado srities ekonomikai. Maskva taip pat siekia paversti Kaliningradą, kurį supa vien ES valstybės narės, rusiškuoju Honkongu.

MINSKAS

Baltarusijos prezidentas Aleksandr Lukašenka pasiryžęs naująją vyriausybę suformuoti dar šiais metais. Baltarusijos ministru pirmininku paskirtas Michail Miasnikovič. Miasnikovič Baltarusijos vyriausybės vadovu tapo po šalyje vykusio prezidento rinkimų. Konstitucija numato, kad ankstesnė Baltarusijos vyriausybė grąžina Vyriausybės įgaliojimus valstybės vadovui. Baltarusijos prezidentas antradienį taip pat paskyrė keturis naujus vicepremjurus. Jais tapo Anatolij Kalinin (iki paskyrimo dirbęs prezidento padėjėju Minsko reikalais), Sergej Rum („Belagroprombank“ vadovas), Valerij Ivanov (pirmasis Minsko srities vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas) ir Anatolij Tozik (Baltarusijos ambasadorius Kinijoje). Savo pareigose patvirtintas pirmasis vicepremjeras Vladimir Semaška.

TBILISIS

Gruzijos Užsienio reikalų ministerija (URM) pareiškė, kad Rusija ir toliau yra nusiteikusi pažeidinėti 2008 m. rugpjūčio 12 d. ugnies nutraukimo susitarimą. Gruzijos URM mano, kad jeigu „Rusija vykdys tarptautinės teisės normas ir principus, savo išpareigojimus ir nutrauks Gruzijos teritorijų okupaciją, tai sudarys pagrindą regione ir visoje Europoje įvesti ilgalaikę taiką ir stabilumą“.

ATĖNAI

Nesiliauja nelegalių migrantų srautas iš Graikijos į Italiją. Policija Vakarų Graikijos Patro uostamiestyje suėmė iš viso 74 migrantus, tarp jų – daug nepilnamečių. Policijos duomenimis, jie buvo pasislėpę autocisternoje ir sunkvežimio kėbule ir taip tikėjosi nepastebimi patekti į keltą, plaukiantį į Italiją. Migrantai buvo iš Afganistano, Pakistano ir Irako.

ARTIMIEJI RYTAI

TEHERANAS

Irano prezidentas Mahmud Ahmadinedžad paskelbė, kad respublika tapo branduoline valstybe. Irano prezidentas pareiškė, kad JAV ir jos sąjungininkai taiko politinį ir propagandinį spaudimą Iranui. Tačiau visos jų pastangos žlugo, ir Iranas tapo branduoline valstybe, pabrėžė prezidentas. Vienintelis būdas išspręsti Irano atominės programos problemą – tai bendradarbiavimas, o ne konfrontacija, sakė M. Ahmadinejad.

AFRIKA

MONROVIJA

Maždaug 20,000 žmonių iš Dramblio Kaulo Kranto pabėgo į kaimyninę Liberiją nuo smurto protrūkio, kilusio po ginčijamų rinkimų ir politinės aklavietės vadovui Loran Gbagb atsisakius pasitraukti, pranešė Jungtinių Tautų pabėgėlių agentūra. „Jie sako bėgantys iš baimės, jog politinė aklavietė šalyje gali baigtis pilietiniu karu“, – pažymėjo UNHCR. Šeštadienį JT agentūra pranešė užregistravusi 14,000 pabėgėlių iš Dramblio Kaulo Kranto.

PIETŲ AMERIKA

KARAKASAS

Venesuelos prezidentas Hugo Chavez antradienį pareiškė nesibaiminantis, jog gali nutrukėti santykiai su Jungtinėmis Valstijomis, jei jis nesutiks priimti JAV prezidento Barack Obama siūlomo naujo ambasadoriaus Larry Palmer. Prezidentas pabrėžė, kad Palmer Venesueloje nepageidaujamas, nes šis diplomatijos veteranas griežtai kritikavo Karakaso socialistų vyriausybę, kai Senatas prieš mėnesį ruošėsi tvirtinti jo kandidatūrą į ambasadorius. Washington perspėjo, jog dėl šio ginčo gali smarkiai nukentėti dvišaliai ryšiai.

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND

KARIBAI

 Ocean Freight	<p>Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.</p>
 Air Freight	<p>Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.</p>
 Auto Export	<p>Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.</p>
 Trucking	<p>Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.</p>
 Small Packages	<p>Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje</p>

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Remkite ir platinkite katalikišką spaudą
www.draugas.org

Šeimininkės patarimai

Paruošė **Nijolė Nausėdienė**
El. paštas: nausediene@aol.com

ŽIEMOS MAISTAS DIDŽKUKULIAI

Lietuviai apie bulves sužinojo tik XVII amžiuje, tačiau jas taip pamėgo, kad dabar visiems sako, jog tradicinė virtuvė susikūrė tik dėl bulvių. Aišku, tai netiesa. Vis dėlto patiekalas iš tarkuotų bulvių, kokio nors įdaro ir padažo užsitarnavo lietuvių tautinio patiekalo vardą. Anksčiau didžkukulius šeimininkės daugiausiai gaminavo žiemos metu, nes jų paruošimas atima daugiau laiko, o be to, žiemos metu daugiau tinka sunkesnis patiekalas, nes kūnui daugiau reikia šilumos. O kugelį kepavo tik po visokių pokylių ir švenčių, kai šeimininkės surinkdavo riebalus nuo kepamų žąsų ir ančių. Kugelis niekad nebuvo šventinis patiekalas.

Didžkukuliai ar cepelinai?

Patiekalas, tapęs lietuviškos kulinarijos simboliu – tai didžkukuliai, geriau visiems lietuviams žinomi „cepelinų“ vardu. Šis pavadinimas Lietuvoje prigijo nuo dirižablių gamintojo vardo (vok. Zeppelin). Tiesa, Vilius Puronas knygoje „Nuo matutų iki cepelinų“ pralinksmina mus viena įdomia informacija. Regis, ne daug trūko, kad mūsų tautinis patiekalas būtų buvęs ne cepelinas, o švarcas! Esą Vengrijos mokslininkai įrodė, kad milžiniško dirižablio išradėjas buvo ne grafas Cepelinas, o iš Vengrijos kilęs Dovydas Švarcas. Vengro dirižablis pirmą kartą pakilo 1897 metais. Deja, autorius negalėjo pasidžiaugti laimėjimu, nes netikėtai mirė Vienoje, o Ferdinandas von Cepelinas, dalyvavęs paleidžiant skraidymo aparatą, iš Švarco našlės gavo palikimą su visa išradimo dokumentacija.

Tikėtina, kad maždaug apie 1900 metus mūsų tautiečiai pirmą kartą galėjo pamatyti dirižablį, arba, kaip jie tuomet vadino cepeliną. Gali būti, kad orlaivio forma sukėlė tam tikrą palyginimą su Lietuvoje jau gaminamu patiekalu, ir jį pradėjo vadinti cepelinu.

Panašūs patiekalai paplitę visoje Europoje

Cepelinų patiekalai keliauja iš kartos į kartą jau nuo XIX amžiaus. Net ir pačioje Lietuvoje kituose rajonuose, cepelinai vadinami skirtingai: vienur ir pyragėliai, kitur kleckai, kukuliai... Tokį ar labai panašų pa-

tiekalą gerai žinojo XIX amžiaus vidurio Vilniaus krašto gyventojai. Žemaičių virtuvėje taip pat yra „cepelinų“, tik žemaičiai juos vadina „kleckais“.

Beje, cepelinai – tai vienas iš tipiausių nacionalinių patiekalų. Tokie pat ar labai panašūs patiekalai gaminami ir Danijoje, Švedijoje, Norvegijoje, Ukrainoje, Turkijoje. Štai norvegės gamina apvalius tarkuotų bulvių kukulius su varške, labai panašius į mūsų šauškus, o kurdės verda visiškai tokius pačius cepelinius kaip lietuviški, tik į mėsą deda žaliųjų pipirų ir valgo cepelinius su aštriu kečupu panašiu padažu. Panašius cepelinius verda mūsų kaimynai lenkai ir baltarusiai. Iš Vokietijos ar Šveicarijos Alpių irgi atkeliauja mums pažįstama tarkuotų bulvių tešla.

Tradicionių naminių cepelinų tešla

Reikės: 8 sv. bulvių, 1/2 puodelio pieno, trupučio bulvių krakmolo (jei reikia), druskos. Kai kas deda vitamino C tabletes, bet tai nereikalinga. Bijoma, kad bulvės pajuoduos, bet tegul juoduoja, tai nekenkia. Galima geriau įlašinti citrinos sulčių.

2 sv. bulvių švariai nuplaukite ir išvirkite su lupenomis. Atvėsusias bulves nulupkite ir sumalkite mėsmale. Likusias bulves nuskuskite ir smulkiai sutarkuokite. Naudojami sūrmaišio audinį, tarkius nuskuskite, nuspausdami kiek galima daugiau skysčio. Bulvių sunką palikite, kad nusistovėtų krakmolas. Tada skystį atsargiai nupilkite į vandenį, kuriame virsite cepelinius (taip verdami cepelinai bus baltiesni), o dubens dugne nusistovėjusį krakmolą sudėkite į tarkuotų bulvių masę. Jei matote, kad krakmolo susidarė nedaug, įberkite 2–3 šaukštus pirktinio bulvių krakmolo. Užvirinkite 1/2 puodelio pieno ir užplikykite išspausčius bulvių tarkius. Įdėkite sutrintas bulves, pasūdykite ir gerai išminkykite. Bulvių masę labai svarbu gerai išminkyti, tuomet verdant cepelinai nesuirs. Kuo daugiau įdėsite virtų bulvių, tuo cepelinai bus minkštesni. Pats geriausias santykis – 1:3. Iš gerai išminkytos bulvių masės drėgnomis rankomis formuokite norimo dydžio cepelinius. Ant delno išplokite tešlą, dėkite gabalėlį įdaro, apspauskite ir tarp delnų formuokite pailgus

cepelinius. Juos galite daryti ir apvalius, ypač jei verdate ir su kitu įdaru, kad atskirtumėte. Didžkukulius dėkite į didelį kiekį pasūdyto verdančio vandens ir virkite apie 20 minučių. Jei bulvės nelabai krakmolingos, į verdantį vandenį įpilkite truputį šiltame vandenyje ištirpinto krakmolo, tada būsite tikri, kad verdami didžkukuliai nesuirs.

Didžkukulių įdarai

Trijų rūšių mėsos įdaras

Įdaras bus skanesnis, jei jį pagaminsime iš trijų skirtingų mėšų:

Reikės: 1/2 sv. maltos kiaulienos, 1/2 sv. maltos veršienos, 1/2 sv. jautienos, 2 kiaušinių, 2 svogūnų, 2 šaukštų maltų džiovintų pipirų, 2 šaukštai druskos, 1 šaukštai mairūno, 1 šaukštai pipirų, susmulktų krapų, vandens aliejaus.

Į dubenį sudėkite maltą mėsą. Aliejuje pakepinkite svogūnus. Į mėsą sudėkite svogūnus, džiovintus pipirus, prieskonius. Įmuškite kiaušinius, įpilkite truputį vandens ir gerai išminkykite. Prieš naudodami 30 minučių palaikykite šalta.

Jautienos įdaras

Reikės: 1 sv. minkštos jautienos su trupučiu lajaus, 1 kiaušinio, 1 svogūno, trupučio pipirų, druskos, mairūno, 2 skiltelių česnako.

Mėsą sumalkite stambesniais mėsos gabaliukais. Svogūną sumalkite mėsmale, įmuškite kiaušinį, sudėkite prieskonius ir viską gerai išminkykite.

Varškės įdaras

Reikės: 1 sv. varškės, 1 kiaušinio, 1 šaukšto sviesto, 1 šaukšto grietinės, trupučio druskos.

Varškės įdarui labai tinka mėtos arba peletrūnai. Jų dedama po 2 šaukštus šviežių arba džiovintų.

Varškę gerai ištrinkite arba sumalkite, įmuškite kiaušinį, įdėkite grietinės, sviesto ir druskos. Jei ruošiate su mėtomis, tai įdėkite ir jas. Gerai išmaišykite ir prieš naudodami 30 minučių palaikykite šalta, kad masė šiek tiek sutirštėtų.

Didžkukuliai su manų kruopomis

Reikės: 3 sv. bulvių, 3–4 šaukštų manų kruopų, 1 kiaušinio, trupučio druskos.

Įdarui: 1 sv. maltos kiaulienos, 1 svogūno, trupučio maltos mėsos prieskonių, druskos, pipirų.

Bulves smulkiai sutarkuokite ir išsunkite. Nusunkta skystį palikite, kad nusistovėtų krakmolas. Į bulvių masę sudėkite krakmolą, suberkite manų kruopas, įmuškite kiaušinį, pasūdykite ir gerai išminkykite. Iš bulvių masės suformuokite rutuliukus, suplokite juos ir įdėję įdaro drėgnomis rankomis gerai sulipdykite. Įdarui maltą kiaulieną sumaišykite su smulkintu svogūnu, prieskoniais, druska bei pipirais. Didžkukulius dėkite į dideliam puode verdantį pasūdytą vandenį (didžkukuliai turi plūduriuoti laisvai) ir virkite apie 20–25 minutes. Patiekite su grietine ar spirgučiais.

Kulinarijoms ieškojimams ir atradimams nėra ribų

Žinant bulvių paplitimo istoriją Lietuvoje, galima spėti, kad tokie cepelinai, kokius mes juos žinome da-

bar, galėjo atsirasti maždaug XIX amžiaus pradžioje. Tačiau tokie dideli kukuliai su įdaru, bet ne su bulviniu apvalkalu tikrai egzistavo gerokai seniau.

Valgi, pavadintą kukuliais, turbūt atrastume beveik kiekvienoje nacionalinėje virtuvėje. Lietuviai kukulius su įdaru žinojo ir iki bulvių atsiradimo. Pats žodis „kukulis“ yra baltiškas ir reiškia „kepalą, rutulį, gniužulą“. Kukuliai iš mėsos, miltų ar kruopų su įvairiais įdarais buvo gaminami dar Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės laikais. Taigi ne visiškai sapaliojimai atrodo ir tokie pareiškimai, kad Vytauto ar Mindaugo laikų karžygiai sukirsdavę po 20 cepelinų! Galbūt, tik tie „cepelinai“, matyt, buvo ne iš bulvių. Na, o šiandien tradiciniai didžkukuliai jau įgyja ir varžovų – greičiau, paprasčiau pagaminamų.

Mėgstantiems išbandyti viską, kas netradiciška, siūlomi naujoviški cepelinai: I/2 sv. varškės, 7 šaukštai manų kruopų, 2–3 šaukštai bulvių krakmolo, truputis druskos. Įdarams: I – 1/2 puodelio razinų; II – 8 oz virtos dešros, 1 svogūnas, truputis aliejaus; III – 8 oz virtos maltos mėsos, 1 svogūnas, truputis aliejaus.

Iš pasūdytos varškės, krakmolo ir manų suminkykite tešlą. Iš jos suformuokite rutuliukus, suplokite juos ir, įdėję įdaro, gerai užglaistykite drėgnomis rankomis. Saldžiam įdarui razinas nuplaukite ir po šaukštelį dėkite į didžkukulius. Dešros įdarui susmulktą dešrą pakepinkite su svogūnu, o mėsos įdarui virtą maltą mėsą sumaišykite su pakepintu svogūnu. Saldžius didžkukulius patiekite su grietinės padažu. Grietinę galima dar sumaišyti su kokia uogiene; kitus didžkukulius patiekite su spirgučiais. Šie didžkukuliai greitai paruošiami, verdami neišyra, yra panašaus skonio kaip įprastiniai. Juos tereikia virti 5 minutes.

Tiuringijos tarkuotų bulvių kukuliai

Reikės: 2 sv. bulvių, 2 šaukštai manų kruopų, puodelio pieno, trupučio druskos, muskatų, 10 riekelių batono.

Batoną supjaustykite kubeliais ir sausiai paskrudinkite, tarkius išspauskite per marlę, o skysčiui leiskite nusistovėti, kol ant dugno nusės krakmolas. Krakmolą sudėkite į tarkius. Jei bulvės nekrakmolingos, papildomai įdėkite krakmolo. Iš manų kruopų ir pieno išvirkite košę ir sumaišykite ją su bulvių tarkiais. Įberkite druskos bei muskatų. Gerai suminkykite. Drėgnomis rankomis formuokite kukulius, į kiekvieno vidų įdėdami po kelis skrudinto batono kubelius. Dėkite kukulius į verdantį pasūdytą vandenį ir virkite apie 30 minučių. Stebėkite, kad vanduo nekunkuliuotų, nes tada kukuliai gali suirti. Patiekite gausiai užpylę padažu.

Pagal kiekvieno skonį

Šeimininkės išbando įvairiausių patiekalus, keičia jų sudėtį pagal savo ar šeimos skonį, taip gimsta nauji patiekalai. Didžkukuliams atsirado įvairiausių įdarų. Šalia įprastinių mėsos įdarų dabar jau gausime cepelinų su džiovintų grybų įdarais, šviežių grybų įdarais, voveruškėmis įdarytų, cepelinų su kepenėlių įdaru, maltos mėsos įdaru, plaučių ir kepenų įdaru...

Naudotasi **Rimos Marcinkevičienės** medžiaga

„Ambersail” dienoraštis

Nr. 56

Albinas: „Kad bus ir gražių, ir sunkių dienų, buvo tikėtasi. Bet galvojau, kad pirmos dienos bus lengvesnės. Po ilgų metų teko prisiminti, kas yra jūros liga. Jinai veikė skirtingai nei prieš daugelį metų. Pykinimas

nebuvo itin ryškus, bet palengvėjimo sulaukti norėjosi greičiau. Nors apie tai ne itin malonu šnekėti, bet vandenyne privalai su tuo susitaikyti. Šie potyriai nebuvo patys maloniausi, bet priverčiantys suvokti, koks gyvenimas iš tikro yra geras. Išvysti tokį žvaigždėtą dangų, tokius saulėtekis bei saulėlydžius, beribę jūrą, pajusti tokį laisvumą, pasaulį pamatyti visiškai kitomis spalvomis. Ir tų kontrastų Odisejos metu tikiuosi patirti dar ne vieną. Aš džiaugiuosi plaukdamas kartu su savo auklėtiniais.”

Regimantas: „Pirmas naujas patyrimas buvo pakilus bangoms ir joms pradėjus tykėti ant denio, užsivilkti specialią aprangą, vadinamą ‘sausiuaku’. Keista buvo apsiprasti

prie vachtų reguliarumo. Pirmos trys dienos buvo laukimo dienos. Galvojau, kad tuoj tuoj susirgsiu jūros liga. Bet pavyko jos išvengti. Aplinkui vyravo lengvas stesiukas. Niekam net nesinorėjo valgyti. Pagrindinis maistas buvo obuoliai ir vanduo. Patyriau daug gerų potyrių, išbandymų, išgyvenimų.”

Aidas: „Vachta, lova, vachta, lova. Buvo gana sunku. Laivas per

bangas daužėsi, svaidėsi. Ne visi buvo pakankamai darbingi. Na, bet išgyvenome, išgyvensime ir toliau. Jūrligė... Jūrligė – tai natūralus dalykas. Atsergi ir plauki toliau”.

Linas: „Pirmą dieną oras buvo puikus. Tik juo pasimėgauti man nebuvo daug laiko, nes teko ilgą laiką prasidėti šturmaninėje ir susipažinti su ten esančia įranga. Antrą dieną jau daugiau susipažinau su visa jachtos įranga. Buvo itin idomu, nes su tokio laivu dar niekada nebuvo tekę plaukti. Į vakarą, papūtus vėjui ‘į nosį’ iki dvidešimt penkių mazgų, pradėjo retėti darbingų kolegų gretos. Atsirado daugiau darbo ant

denio. Baisiausia buvo tai, kad vienu metu mano vachtoje nebeliko, kas gali mane pakeisti. Po kelių dienų visi atsigavo. Nuotaika pakilo, apetitas taip pat.”

Audrius: „Pirmos trys dienos buvo panašios, kokių ir tikėjaisi. Buvau nusiteikęs žuvis šerti tris dienas. Deja, planų neįvykdžiau. Teko apsiriboti tik dviem pasibendravimais su Neptūnu pirmus du vakarus. Sunkiausiu laikotarpiu buvau kiek apsunkęs ir mieguistas. Leistis į laivo

apacią nesinorėdavo. Išaušus trečios dienos rytui, bloga savijauta dingo, atsirado apetitas, pakilo nuotaika. Rodos, to sunkesnio laikotarpio ir nebuvo. Labiausiai nustebino laivo veržimasis prieš vėją per bangas. Tokių garsų, kuriuos skleidė laivas braudamasis per bangas, man dar nebuvo tekę girdėti. Tai sunku perteikti žodžiais.”

Andrius: „Man ši kelionė yra iššūkis, tai lyg kopimas į kalną. Labai nekantriai jos laukiau, todėl pirmos dienos praėjo gana lengvai. Visi vieni kitus palaikėme, igula draugiška ir supratinga. Be to, mes turime buriavimo dievą Raimundą Šiugždinį, tenesupyksta kiti buriotojai. Su juo saugu, jis tikras profesionalas. Beveik dvi paras nuo denio nenulipo, kol kiti sirgo jūrligė ar jaukinosi ši sportinį laivą. Pirmas dienas visiems labai padėjo ir laivo tėvas Linkus, kuris savo ramybe ir paprastumu sužavėjo turbūt ne vieną kartu plaukusį. Žodžiu, viskas buvo taip, kaip ir tikėjaisi: daug vėjo, daug vandens, nes bangos liejosi per denį, permirkę iki siūlelio, nesiprausę, nevalgę, bet laimingi. Laimingi, nes čia supranti gyvenimo skonį. Ilgam prisiminsiu

Linkaus atneštą šokolado gabaliuką trečiosios dienos ryte. Dieviškas skonis. Tik tada supranti, kad žmogui reikia tiek nedaug... Ir visa, kas yra sunku, praeina. Jausmas nerealus.”

VII etapo igulos narys
Audrius Murauskas
Bus daugiau.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C. DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prienamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, MD
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Skelbimų skyrius
tel. 1-773-585-9500

LIETUVIŲ FONDO AUKOTOJAI

Nuoširdžiai dėkojame 2010 m. lapkričio mėn. Lietuvių Fondo aukotojams, kurių dosnumo dėka, LF kapitalas padidėjo \$23,615.00 suma! Maloniai kviečiame visus remti Lietuvių Fondą.

Mūsų tauta – mūsų ateitis.
LF Vadovybė

- \$10** XXX; de Sa Pereira, Moacir, MA (\$90); Kuolas, Augis, CA (\$180); Savickienė, Daiva, CA (\$260); Velo Berkovic, Nicolas, Urug. (\$110).
- \$20** Kamantas, Vytautas ir Gražina, MI (\$3,780); Nevedomskas, Arūnas, NJ (\$20); Perevičius, Mantas ir Reda, CA (\$40); Stupuris, Alfredas, NY (\$20).
- \$25** Kovas, Rita, CA (\$25); Noreikienė, Zelma, IL (\$125).
- \$40** Aukštuolis, Rimantas R. ir Vita M., OH (\$240).
- \$50** Augius, Lina, CA (\$50); Davis, Matilda M., CA (\$75); Dundzila, Antanas, FL (\$1,550); Kartavičius, Romas, IL (\$250); Kauno karo prievolės centras, (\$50); Marchertas, Algirdas ir Raminta, IL (\$600); Petokas, Mindaugas ir Ina, CA (\$50); Urba, Dr. Vytautas ir Aldona, IN (\$2,650).
- \$100** Andriukaitis, Bronius ir Suzanne, IL (\$1,200); Burokas, Dalia, CA (\$200); Gečys, Algimantas ir Teresė, PA (\$450); Gedgaudas, Mindaugas E. ir Violeta, CA (\$3,794); Kazakauskas, Eve, PA (\$800); Kuolas, Almis, MA (\$4,800); Lukas, Kristina M. ir Sullivan, Kevin B., MA (\$100); Mamaitis, Judita, FL (\$100); Petroliūnas, Thomas ir Laima, IL (\$900); Praitis, Algis, NE (\$400); Raulinaitis, Julius ir Irena, CA (\$750); Sikanas, Debra, MI (\$100); Skirius DDS, MS, LTD, Irene R., IL (\$100); Tomkus, Leonas ir Sigita, CA (\$350); Užgiris, Šarūnas ir Audronė, IL (\$1,100); Veinsreideris, H. Otto, MN (\$100); Viskanta, Zigmas ir Birutė, CA (\$800).
- \$200** Brazis, Aldona, IL (\$3,075);
- \$500** Raišys, Vidmantas, WA (\$9,350).
- \$600** Plateris, Felicija, MD (\$800).
- \$20,000** Dundzila, Antanas , FL (\$20,000) GRAŽUTĖS IR ALOYZO SIRUČIŲ ATMIN. FONDAS

(Skiausteliuose — iš viso įnešta į LF į asmeninę narystę.)

Nauji LF nariai (įstoje spalio-gruodžio 15 d.): Dalia Burokas, Dalia Damašius, Linas Damašius, Juozas Gečas, Antanas Gilvydis, Vida Gilvydis, Dr. Jonas Kaminskis, Kristina M. Lukas ir Kevin B. Sullivan, Vilimas Naureckas, Danutė E. Nitecki, Debra Sikanas, Irene R. Skirius DDS, MS, LTD, Ramunė Šiaulienė, Egidijus Šiaulys, Aldona Page, Rūta Penkiūnas, Raymond Prizgintas, Lina Puodžiūnas, Andrius Šližius, Rasa Raišys ir Steve Liffick, Kinga Tamulis, Aleksandras Tamulis, Linas Udrys, Nicolas Velo Berkovic, Rima Vertelkienė.

LF nariai-kandidatai: (spalio-gruodžio 15 d.): Algirdas Alksninis, Linas Augius, Alfonsas Bimbiris, Dalia Grybinas-Lee, Kauno karo prievolės centras, Elena Kondratienė, Raymond J. Mikielionis, Arūnas Nevedomskas, Mindaugas Petokas, Peter J. Raškauskas, Alfredas Stupuris, Edmundas Zeikus.

Atminimo įnašais pagerbta ir įamžinta LF: a.a. Gustaitė, Giedrutė (CA), dėka Danutės Janutienės.

Įkurti nauji specialios paskirties stipendijų fondai LF (spalio-gruodžio 15 d.): Dr. Jono ir Joanos Valaičių stipendijų fondas, Gražutės ir Aloyzo Siručių atminimo fondas, Jono ir R. Dalios Maurukų stipendijų fondas (daugiau informacijos – kituose pranešimuose).

- Įsirašykite ir įrašykite artimuosius į Lietuvių Fondo narius.
- Pažymėkite svarbias progas LF įnašais-gimimus, krikštynas, gimtadienius, mokslo baigimus, šventes, vedybas, jubiliejus.
- Atminimo įnašais pagerbkite mirusiuosius.
- Rašydami testamentus, bent dalį turto palikite Lietuvių Fondui.

Primame kreditines korteles

LIETUVIŲ FONDAS – LITHUANIAN FOUNDATION, INC.
A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION,
Fed. ID# 36-6118312

14911 127TH ST., LEMONT, IL 60439, USA
Tel. 630-257-1616 * admin@lithfund.org * www.lithuanianfoundation.org *

Prenumeruokime ir skaitykime „DRAUGĄ”!
www.draugas.org

Lapkričio 28 d. Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos parapijiečiai mielai bendravo su AF pirm. Rozvita Vareikiene.

R. Kubiliūtės nuotr.

Svečiai Marquette Park parapijoje

Lapkričio mėn. 28 d. šv. Mišių metu Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje Marquette Park pagrindinis celebrantas buvo vyskupas Gintaras Grušas iš Vilniaus. Šv.

Vyskupas Gintaras Grušas.

Mišias taip pat atnašavo parapijos administratorius kun. Jaunius Kelpšas. Po šv. Mišių parapijos salėje parapijiečiai ir svečiai pietavo ir turėjo progos pabendrauti su mielu svečiu ir jo paklausti apie jiems rūpimus klausimus, ar tai būtų apie Lietuvos Bažnyčios ar Čikagos arkivyskupijos, ar net lietuvių kapinių reikalus. Į kai kuriuos vietinės reikšmės klausimus svečias neturėjo atsakymų, bet atsakydamas į kitus klausimus, vyskupas popietės dalyviams priminė, kad Katalikų Bažnyčią sudaro ne vien dvasiškiai ar Bažnyčios hierarchija, bet ir visi tikintieji, kurie taip pat turi balsą ir atsakomybę bažnyčios reikaluose.

Vysk. Grušas buvo konsekruotas

vyskupu rugsėjo 4 d. Vilniaus Arkikatedroje (liepos mėn. Šventasis Tėvas Benediktas XVI jį paskyrė naujuoju Lietuvos kariuomenės ordinaru), jis toliau eina Lietuvos vyskupų konferencijos generalinio sekretoriaus (nuo 2002 m.) ir Ateitininkų federacijos dvasios tėvo pareigas (nuo 2006 m.). Pastarųjų pareigų tikslais vyskupas buvo atvykęs į Čikagą dalyvauti Ateitininkijos šimtmečio šventėje, vykusioje lapkričio 25–28 d. Čikagos miesto centre. Jis buvo pagrindinis celebrantas lapkričio 26 d. šv. Mišiose Čikagos Šv. Vardo katedroje, paties vyskupo manymu, ypatingoje vietoje šimtmetį švenčiančiai katalikiškai organizacijai paminėti savo sukaktį. Viešnagės metu Čikagoje vysk. Gru-

šas aplankė kardinolą Francis George.

Juozas Polikaitis palydėjo ir parapijiečius supažindino su JAV gimusiu ir augusiu, nors ne Čikagoje, vyskupu Grušu ir kartu šv. Mišiose bei susitikime dalyvavusia Rozvita Vareikiene, nuo šių metų rugpjūčio pradžios einančia Ateitininkų federacijos pirmininkės pareigas (ji taip pat buvo atvykusi iš Lietuvos dalyvauti Ateitininkų šimtmečio šventėje). Parapijos salėje netrūko svečių – pietų metu parapijiečiai turėjo progos pasveikinti dar vieną svečių iš Lietuvos, anksčiau Čikagoje studijavusį bei jų parapijoje dirbusį klieriką, 2010 m. rugpjūčio 1 d. Kaune kunigu išventintą Nerijų Šmerauską.

Ramunė Kubiliūtė

Padėkos savaitgalio viešnios

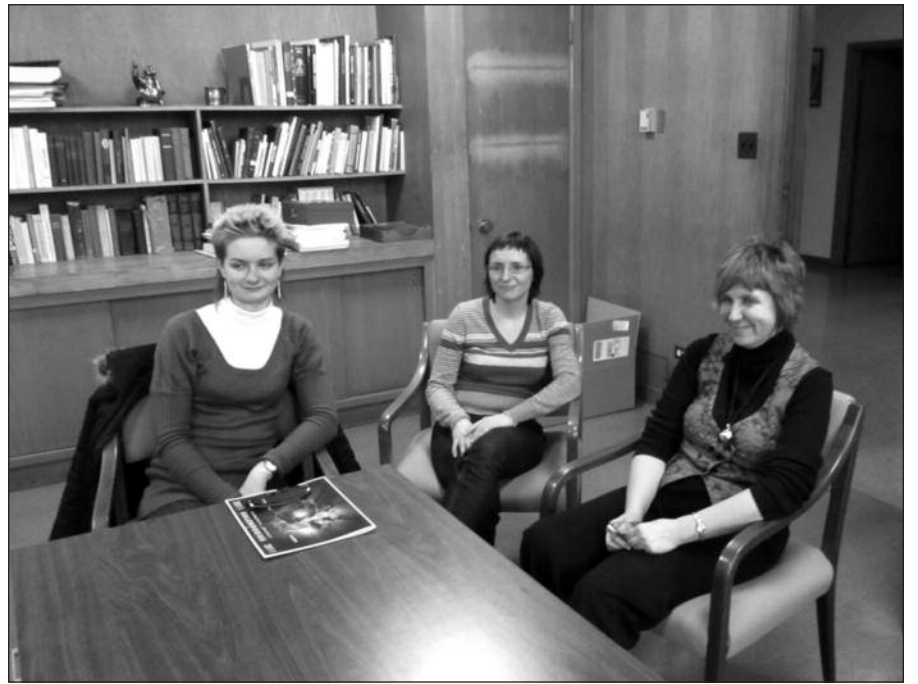
Padėkos dienos savaitgalį Čikagoje lankėsi nemažai svečių, tarp jų svečiai ir viešnios iš Lietuvos. Savo viešnagės metu jie dalyvavo Šiaurės Amerikos ateitininkų šimtmečio šventėje lapkričio 25–28 d., lankė Čikagos muziejus ir dangoraižius, susi-

Worcester ateitininkų vėliava.

tiko su pažįstamais, senais ir naujais, aplankė ir kai kurias lietuviškas vietas. Savo viešnagės Čikagoje metu Ateitininkų federacijos (AF) pirmininkė Rozvita Vareikienė turėjo progos aplankyti Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą Jaunimo centre (Lithuanian Research and Studies Center), kurio dabartinis valdybos pirmininkas Augustinas Idzelis yra ir Šiaurės Amerikos ateitininkų tarybos narys (Jis AF šimtmečio savaitgalio metu aptarė Kęstučio Skrupskelio knygą „Ateities draugai“.) Medžiaga, paimta iš Tyrimo centro fondų, buvo rodoma šimtmečio šventės metu, kai kurie rodiniai keliavo į Lietuvą, jie bus panaudoti ateitininkų parodoje 2011 m. pradžioje. Vareikienė ir Agnė Markauskaitė aplankė dvi kapines, kur palaidota daug į amžinybę pasitraukusių tautiečių, tarp jų ir buvusių ateitininkų vadų. Viešnios buvo pravežtos pro Lituanistikos gatvę, kur kadaise buvo Šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčia, dabar jau uždaryta, nugriauta. Tos bažnyčios varpai, išsaugoti ir laivu nuplukdyti į Lietuvą, dabar puošia Berčiūnų stovyklą prie Panevėžio.

AF pirmininkė kartu su šimtmečio komiteto pirmininke bei „Ateities“ žurnalo administratore Agne Markauskaite apsilankė dienraščio „Draugas“ redakcijoje – laikraštyje

Viešnios iš Lietuvos lankėsi „Draugo“ redakcijoje (iš k.): Agnė Markauskaitė, vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė ir AF pirm. Rozvita Vareikienė.

R. Kubiliūtės nuotr.

kas šeštadienį spausdinamas Vidos Kuprytės redaguojamas skyrius „Iš ateitininkų gyvenimo“. (Kuprytė yra savanorė, skyrių redaguoja iš savo namų, tad kai viešnios lankėsi, jos tą dieną „Drauge“ nebuvo.) Vareikienė ir Markauskaitė domėjosi „Draugo“ skyrių, ypač ateitininkų, internetinio varianto perspektyvomis, kad būtų

galima paruošti nuorodas į (iš) www.ateitis.lt (ir www.ateitis.org). Pažadų, deja, negavo, tik galvos palingavimą. Viešnios „Drauge“ taip pat apžiūrėjo patalpas, įsigijo leidinių, buvo apdovanotos 2011 m. „Draugo“ kalendoriumi.

Ramunė Kubiliūtė

Marie Mikonis, gyvenanti **Richmond Heights, OH**, kartu su metinės prenumeratos mokesčiu atsiuntė „Draugui“ 50 dol. auką. Esame Jums labai dėkingi.

Juozas Neverauskas, gyvenantis **Munster, IN**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. auką. Labai ačiū, kad mus remiate.

Inž. Albertą Vaitaitį, PE prisimenant

Šį rytą telefono skambutis atnešė skaudžią žinią – vakar, gruodžio 16 d. ryte po ilgesnės ligos tyliai užgeso aktyvus veikėjas ir geras lietuvis inž. Albertas Vaitaitis. Išėjo iš mūsų, žmonos Reginos jau daugiau nei metai slaugomas, baigė savo žemiškąją kelionę gyvendamas Centennial (buvusiame Littleton) mieste, Colorado valstijoje.

Gerai prisimenu šį darbštų kolegą, nes per keliasdešimt metų teko bendrauti, ne tik gyvenant ir dirbant toje pačioje vietoje užsienyje, bet ir dažnai kartu renkant baravykus aukštuose Colorado kalnuose.

Albertas gimė 1925 metų gruodžio 18 dieną Cicero, Illinois. Dar dvi dienos ir būtų atšventęs savo 85-tąjį

gimtadienį. Kai Albertui buvo treji, jo tėvai persikėlė gyventi į Pasvalį, kur jis ėjo į mokyklą ir iš kur 1944 metais kaip ir daugelis kitų lietuvių traukėsi į Vakarus. Vokietijoje apsigyveno Pinnerberge, kur Albertas lankė Pabaltijo universitetą. Kaip Amerikos pilietis į JAV atvyko balandžio mėn. 1948 metais. Apsigyveno Čikagoje, bet greitai buvo pašauktas į JAV kariuomenę. Garbingai atlikęs karinę tarnybą grįžo atgal ir ėmė studijuoti University of Illinois, Navy Pier, o mokslų pabaigoje persikėlė į Urbana. Čia 1955 metais mokslus baigė Elektros inžinerijos srityje su BSEE laipsniu, o vėliau įgijo profesinio inžinieriaus (PE) leidimą.

Sukūrė gražią lietuvišką šeimą.

Vaitaičiai Saudo Arabijos smėlynuose, 1980 metais. Vytauto Šliūpo nuotr.

Margumynai

Prancūzijoje rasta balzamuota karaliaus Henriko IV galva

Prancūzijos karaliaus Henriko IV balzamuotą galvą, kuri, kaip buvo manoma, dingo per šioje šalyje įvykusios revoliucijos sukeltą sumaištį, sėkmingai atpažino viena mokslininkų grupė.

1610 metai nužudyto monarcho galva veikiausiai dingo 1793 metais, kai Prancūzijos revoliucijos dalyviai išniekino kapus netoli Paryžiaus esančioje San Deni karališkojoje bazilikoje. Nuo to laiko buvo rasti ir atpažinti tik nedaugelis toje bažnyčioje laikytų palaikų.

Tačiau viena žinovų grupė, panaudojusi modernius mokslinius metodus, paskelbė neginčijamai nustatiusi, kad porą šimtmečių iš vienos

privačios kolekcijos į kitą keliavusi galva yra Henriko IV palaikai. Daugelio sričių specialistų komanda, kuriai vadovavo teismo patologas Philippe Charlier, apie šį atradimą paskelbė Britanijoje leidžiamame mokslo žurnale „British Medical Journal“.

Pasak Charlier, tirdami šią galvą, mokslininkai pastebėjo kai kurių Henriko IV veidui būdingų požymių, tokių kaip „tamsus grybo pavidalo apgamas“ prie dešinės šnervės, durtinės žaizdos randas ir pradurtas dešinės ausies spenelis. Yra žinoma, kad šis karalius dėdavo auskarą, kaip ir daugelis kitų Valua dvaro didikų.

Henrikas IV Navarietis (1553–1610) buvo vienas iš populiariausių Prancūzijos valdovų, vadintas geruoju karaliumi, taip pat „galantiškuoju“ – dėl pasisekimo tarp dailiosios lyties atstovių. 1598 metais, praėjus devyniems metams po įžengimo į sostą, Henrikas IV paskelbė Nanto ediktą, suteikęs protestantams religinių laisvių ir padėjusį užbaigti ilgiau nei 30 metų trukusius karus tarp Prancūzijos katalikų ir protestantų kalvinistų, vadintų hugenotais. Būdamas 57 metų, monarchas buvo nužudytas Paryžiuje kataliko fanatiko Francois Ravaillaco.

Prancūzijoje veikiančios Henriko IV draugijos direktorius Jacques Perot sakė, kad ateinančiais metais karaliaus galva bus palaidota Sen Deni bazilikoje.

Prancūzijos karalius Henriko IV.

A † A

Inž. ALBERTAS VAITAITIS

Lietuvos Partizanų Globos fondas (LPGF) liūdi netekęs darbštus LPG Fondo JAV rajono atstovo ir nuoširdžiai užjaučia žmoną REGINĄ, sūnų LEONĄ su žmona PATTY, anūkais VILIJĄ ir MYKOLU, sūnų RIMĄ su žmona GISELA, anūkais CAMILIJĄ ir RONJĄ bei gimines Lietuvoje.

Lietuvos Partizanų Globos Fondas

1953 metais Čikagoje vedė Reginą Norkutę, kur jie sulaukė sūnaus Leono (dabar vedęs, žmona Patty, anūakai Vilija ir Nikolas), o Denver mieste sulaukė ir antro sūnaus Rimo (žmona Gizela, anūkės Camilla ir Ronja).

Baigęs mokslus dirbo su „Cleveland Illuminating Co.“, vėliau jau Denver su „Martin Co.“, ir „U.S. Mint“, bet netrukus gavo gerą darbą U.S. Bureau of Reclamation. 1979 metais jį su žmona išsiuntė į Saudo Arabiją. Čia mes Riyadh mieste ir susipažinome, buvome tik aštuoni lietuviai. 1981 m. mano namuose sušaukėme Saudo Arabijoje gyvenusių lietuvių susirinkimą, įsteigėme Artimųjų Rytų Lietuvių Bendruomenės skyrių ir Albertą išsirinkome pirmininku. Kitais, 1982 metais Vaitaičių namuose įvyko pirmasis metinis Arabijos lietuvių suvažiavimas, į kurį su vaikais atvyko net 17 tautiečių.

Greitai po to, po jų trijų ir pusės

Arabijoje praleistų metų, Albertas buvo pasiūstas į Egiptą, kur darbovosi prie Aswan didžiulės hidroelektrinės jėgainės, buvo milžiniškų elektros turbinų Bureau of Reclamation patarėjas Egipto valdžiai. Atidirbęs 6 metus grįžo į Denver, 1990 metais išėjo į pensiją.

Tačiau Denver nesėdėjo rankų sudėjęs, bet kibo į lietuvišką darbą. Su keliais bičiuliais įkūrė Colorado Lietuvių Bendruomenės skyrių, buvo jos pirmininku, o vėliau daug dirbo organizuodamas susirinkimus, laikraštį, prižiūrėjo tautinių šokių grupę.

Albertai, atsiskyrei nuo mūsų, bet tavo nuveikti darbai dar ilgai, ilgai bus prisimenami ne vien tik artimos šeimos ir Denver lietuvių. Ačiu Tau, kad buvai Taurus Lietuvis. Tegu bus lengva Tau gimtosios Amerikos žemelė.

Inž. Vytautas Šliūpas, PE

Saudo Arabijos Lietuvių Bendruomenės pirmasis metinis suvažiavimas pas inž. Albertą ir Reginą Vaitaičius Riyadh, Saudo Arabija, 1982 m. lapkričio 25 d. (iš kairės stovi): iš Ras Tanura atvykę Viktoras, Jonas ir Marjorie Mačiūnai, Leonas Maskaliūnas iš Riyadh, iš Yanbu atvykę Stasys Kungys, iš Jeddah atskridę Sigutė ir Stasys Rastoniai su vaikais Vasare, Linu ir tik pusės metų Arabijoje gimusia Ramune, Vanda Šliūpienė (centre) iš Riyadh, Nijolė Maskaliūnienė iš Riyadh, Vytautas Šliūpas (dešinėje) iš Riyadh; pirmoje eilėje: Regina Vaitaitienė iš Riyadh; Kęstutis Vaičius atvyko iš Yanbu; Pranas Bacevičius atvyko iš Dhahran. Nuotraukoje trūksta Riyadh lietuvių Daumanto ir Vygos Dikinių, kurie tuo metu buvo išvykę į Europą. **Alberto Vaitaičio nuotr.**

Egipte pirmą sykį kalėdinė istorija suskambo lietuviškai

Atkelta iš 2 psl. ir pragyveno čia trejus metus.

Spektaklyje jauniems aktoriams suvaidinti Kalėdų istoriją padėjo ne tik pačių vaikučių ir jų tėvelių sueiliuoti tekstai, bet ir šviesa bei garsai, kuriuos parūpino Lietuvos ambasados darbuotojai. Po spektaklio Egipto Lietuvių Bendruomenės nariai ir Lietuvos ambasados darbuotojai prisiminė lietuviškų Kalėdų tradicijas, vaišinosi tradiciniais valgiais.

Susirinkusiuosius su artėjančiomis šventėmis pasveikino Lietuvos Respublikos ambasadorius Egipte Dainius Junevičius. Šventėje dalyvavusius vaikus aplankė ir Kalėdų Senelis. Jis pabendravo ir pašoko su vaikais, išklaušė jų eilėraščių ir dainelių, apdovanojo juos kalėdinėmis dovanėlėmis. Kalėdų vakaronėje dalyvavo ne tik Kaire gyvenantys tautiečiai, svečių sulaukta ir iš Aleksandrijos bei Hurgados.

Bernardinai.lt

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**Mieliems skaitytojams pranešame**, kad „Draugo“ redakcija gruodžio 31 dieną nedirbs.

◆**Brighton Park Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo** bažnyčioje (2745 W. 44 St., Chicago, IL) lietuviškos šv. Mišios bus atnašaujamos ketvirtadienį, gruodžio 30 d. 8 val. r., šeštadienį, sausio 1 d. (Švč. M. Marijos Dievo Gimdytojos šventė), 10:30 val. r. ir sekmadienį, sausio 2 d. (Trijų Karalių šventė), 10:30 val. r.

◆**Palaimintojo Jurgio Matulaičio** misijoje (Lemont, tel. 630-257-5613) Naujų metų dieną, sausio 1 d. (šeštadienį), šv. Mišios bus atnašaujamos 9 val. r., 11 val. r. ir 7 val. v. Sausio 2 d. (sekmadienį) – Trys Karaliai. Šv. Mišios bus atnašaujamos 9 val. r., 11 val. r. ir 6 val. v.

◆**Visuotinis Palaimintojo J. Matulaičio** misijos narių susirinkimas vyks sausio mėnesio pabaigoje. Taryba aptars metinę finansinę ir veiklos apyskaitą, svarbesnius įvykius ir nuosprendžius. Nariai rinks 3 naujus misijos tarybos narius dvejų metų kadencijai. Norintieji ir galintys kandidatuoti prašomi kreiptis į raštinę. Dalyviai taip pat galės klausyti klausimų ir pateikti savo pasiūlymus bei pastabas. Tikslią datą pranešime vėliau.

◆**Amerikos lietuvių taryba ir JAV LB Lemonto apylinkė** rengia Sausio 13-tosios įvykių paminėjimą, kuris įvyks 2011 m. sausio 16 d., 12:30 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre, didžiojoje salėje. Minėjime dalyvaus šių skaudžių įvykių dalyvis, Riterio kryžiaus kavaliere, apdovanojamas Lietuvos Vyčio Kryžiaus ordinu,

kapitonas Andrius Linas Eiva iš Washington, DC. Visuomenė nuoširdžiai kviečiama dalyvauti ir pasiklausti kapitono Andriaus Eivos pasakojimo apie sausio 13-osios nakties įvykius ir pasiruošimą saugoti Lietuvos Seimo rūmus.

◆**Liaudies meno ansamblis „Dainava“** kviečia į susikaupimo popietę-koncertą, skirtą paminėti Sausio 13-osios įvykių 20-metį. Sausio 13-oji lietuviams – ypatinga diena. Praėję du dešimtmečiai nenusinėšė tragiškų tos nakties įvykių užmarštin – jie amžiams įrašyti mūsų tautos istorijon. „Dainava“, minėdama šią datą, 2011 m. sausio 23 d., sekmadienį, 3 val. p. p. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje (Marquette Park) rengia koncertą „Aukos dvasia“. Daugiau informacijos apie tai galite rasti choro tinklalapyje www.dainava.us.

IŠ ARTI IR TOLI...

◆**Pasiruošimo pirmajai Komunjai** pamokos (vaikams ir suaugusiems) Šv. Andriejaus parapijoje prasidės sekmadienį, vasario 6 d. (2011 m.). Kviečiame atvesti vaikus nuo 8 metų amžiaus ir vyresnius. Tėvai, kurie nori, kad jų vaikai priimtų šį sakramentą prašome kreiptis į Joną Duncią el. paštu jonasvytautas@verizon.net

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuomimais. Kreipkitės į Mutual Federal Bank, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.

Sausio 2 d., 10:30 val. r. Brighton Park Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44 St., Chicago, IL) iš tolimų rytų atvyks trys karaliai dalyvauti Eucharistijos šventime ir pasidalyti su visais savo išmintingais žodžiais apie kūdikėlį Jėzų. Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

Joanos Drūtytės nuotr.

Švietimo premija 2010!

JAV LB Švietimo taryba ruošiasi skirti „Švietimo premiją“ švietėjui, kuris ilgus metus dirbo švietimo darbu JAV liuanistinėse mokyklose. Kviečiame lietuvių visuomenę siūlyti kandidatus iš šiuo metu JAV gyvenančių liuanistinių mokyklų mokytojų, pasižymėjusių lietuviško švietimo srityje, leidžiant ir redaguojant vadovėlius bei knygas, tobulinant programas, gaires, ilgus metus dirbusių ar tebedirbančių mokytojo-vedėjo darbą liuanistinėse mokyklose.

Pasiūlymus siųsti iki **š. m. gruodžio 31 d.** paštu: Lithuanian Educational Council, 170 Query St., New Bedford, MA, 02745 arba el. paštu: donavikas95@hotmail.com, pažymint, kad siūlomas kandidatas švietimo premijai.

Vertinimo komisiją sudaro JAV LB Švietimo taryba, kurios pirmininkė yra Daiva Navickienė.

Švietimo premijos mecenatas šiais metais yra JAV LB Švietimo taryba.

JAV LB Švietimo tarybos info

Naujų metų sutikimai lietuviškuose telkiniuose

◆**Švč. Mergelės Marijos Gimimo** parapijos salėje, 6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629, gruodžio 31 d. organizuojamas Naujų metų sutikimas. Vakarą ves Genovaitė Bigenytė ir kun. Jaunius Kelpšas. Muzikinę programą atliks Ligita ir Algimantas Barniškiiai. Kaina – 60 dol. Vietas prašome užsisakyti tel. 773-776-4600.

◆**Koncertinė agentūra „Showcentras“** ir „Kunigaikščių užėja“ kviečia į Naujų metų sutikimą „Geriausios balių dainos“, kuris vyks Pasaulio lietuvių centre gruodžio 31 d. Dalyvaus Artūras Zakarauskas. Pradžia – 8 val. v. Bilietus nusipirkti galite parduotuvėje „Lietuvėlė“ ar užsisakyti tel. 847-845-3972. Daugiau informacijos tel. 708-594-5622

◆**Kviečiame sutikti Naujuosius** metus! Gruodžio 31 d. 8 val. v. atvykite į 234 Alexander Ave., Howell, NJ 07731. Išpūdingą šventinį vakarą žada diskotekos vedėjai iš Connecticut Arvydas ir Rimas. Dainuos Donatas Bukauskas. Bus šventinė vakarienė. Auka – 70 dol. suaugusiems, 10 dol. vaikams. Prašome vietas užsisakyti tel. 732-581-8796 (Rasa) arba 732-317-9195 (Laurynas).

◆**Kviečiame sutikti Naujus metus** Detroit Dievo Apvaizdos parapijos kultūros centre, Southfield, MI, 2010 m. gruodžio 31 d. Šventė prasidės 8 val. v. Bilietus užsisakyti galite pas Rasą Karvelienę (tel. 248-380-1363).

◆**Klubas „Banga“ kviečia** į naujametinį „Kaukių balių“, kuris gruodžio 31 d. prasidės 8 val. v. St. Petersburg Lietuvių klubo didžiojoje salėje. Apranga šventinė, su kaukėmis. Jūsų laukia daug laimėjimų ir staigmenų: išpūdingiausios kaukės rinkimai, loterija, vietinių talentų pasirodymas, šokiai ir žaidimai. Karštais ir šaltais patiekalais mus vaišins šauni „gaspadinė“ Angelė. Bus parduavinėjamas lietuviškas alus, gairieji gėrimai. Dėl papildomos informacijos skambinkite Simonai tel. 727-510-9077 arba Ramutei tel. 727-687-1061.

◆**Kviečiame sutikti Naujuosius** metus „retro“ stiliumi! Gruodžio 31 d. atvykite į Šv. Kazimiero parapijos salę (2718 St. George St., Los Angeles, CA 90027) Pirmą kartą JAV koncertuos viešnios iš Lietuvos, ansamblis „Bobų vasara“. Programoje pamatysite ir naujus grupės „Retro“ šokius. Pradžia 8 val. v. Laukiame visų. Daugiau informacijos tel. 323-360-7786 arba el. paštu adresu veidai@yahoo.com.

◆**Lietuvių Klubo nariai, St. Petersburg, FL**, Naujų metų sutikimą paminės 2011 m. sausio 2 d., sekmadienį, 2:30 val. p. p. Jūsų laukia iškilmingi pietūs, muzika ir gera nuotaika. Auka asmeniui 15 dol. Vietas užsisakyti pas klubo direktorę Laimutę Alvarado tel. 727-360-1064.

Kur sutikti 2011-uosius Čikagoje?

Neturite kur sutikti Naujų metų? Nusibodo pokyliai ir norite ramiai pasidėti Naujų metų išvakarėse bare ir pasiklausti džiaz muzikos? Pasi-dairykite, kur galime praleisti Naujų metų išvakarės ir sutikti Naujuosius 2011-uosius Čikagoje.

•**Naujuosius metus galite sutikti laive!** Kelionė, vakarienė, šampanas, nepaprastas ugnies salvių grožis jūsų laukia nuo 8:30 val. v. iki 1 val. r. Sodnimas į laivą vyks adresu 401 E Illinois St., Suite 310, Chicago IL. Kaina – 216 dol. Į kelionę priimami tik pilnamečiai (nuo 21 m.). Bilietus užsisakyti galite tel. 866-824-8218 arba tinklalapyje www.clubzone.com/events/.

•**Linsey Alexander bliuzo orkestras ir solistė Patricia Scott** priešnaujametinį vakarą nuo 8 val. v. kviečia pasiklausti bliuzo kaviniėje „Blue Chicago on Clark“ (536 N. Clark St., Chicago, IL). Kaina – 20 dol. Bilietus galite užsisakyti tel. 312-661-0100 arba tinklalapyje www.bluechicago.com.

•**Į Northlight Theatre** (9501 Skokie Blvd., Skokie, IL), du vakarus – gruodžio 30 ir 31 dienomis – nuo 8 val. v. Elizabeth Faye Butler kviečia atvykti pasižiūrėti miuziklo „Ela“ apie garsiąją dainininkę Ella Fitzgerald. Bilietus užsisakyti galite tel. 847-673-6300 arba tinklalapyje www.northlight.org. Bilietų kaina – 45 dol. gruodžio 30 d., 55 dol. – gruodžio 31 d. Miuziklas bus rodomas iki sausio 6 d.

•**506 N. Chicago Ave. įsikūrusiame naktiniame klube** gruodžio 30 d. programą nuo 8 val. v. iki 11 val. v. ves diskotekų vedėjas (DJ) Bad Boy. Bilietus užsisakyti galite tinklalapyje www.clubtix.net. Kaina – 70–90 dol. Telefonas pasiteirauti: 866-824-8212.

BALSSI jau kviečia į vasaros kursų

Baltijos studijų vasaros institutas (The Baltic Studies Summer Institute (BALSSI)) **2011 m. birželio 13–rugpjūčio 5 d.** kviečia lankyti intensyvius lietuvių, latvių ir estų kalbų kursus. Jau trečius metus iš eilės BALSSI kursas globos University of Wisconsin-Madison Rusijos, Rytų Europos ir Centrinės Azijos centras (The Center for Russia, East Europe and Central Asia (CREECA)).

2011 metų programoje siūlomi pirmųjų ir antrųjų metų lietuvių, latvių ir estų kalbų lygiai, taip pat bus galima klausyti paskaitų anglų kalba apie Baltijos šalių istoriją, kultūrą, bus rengiami kultūriniai renginiai, susiję su Baltijos šalimis. Daugiau informacijos apie stipendijas, taip pat paraiškų formas galite rasite BALSSI internetiniame puslapyje: <http://www.creeca.wisc.edu/balssi/>

Prašymus stipendijai gauti reikia pateikti iki 2011 m. vasario 15 d., **registracijos į kursus pabaiga – 2011 m. balandžio 11 d.** Dėl išsamesnės informacijos apsilankykite BALSSI tinklalapyje: <http://creeca.wisc.edu/balssi/> arba kreipkitės į BALSSI programos koordinatorę Nancy Heingartner el. paštu: balssi@creeca.wisc.edu arba tel.: 1-608-262-3379.